

BIDRAG

TILL

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

III) Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 4.

ÄREN

1871—1875.

HALLANDS LÄN.

1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet.

Förån och med 1871 hafva, på sätt i sista berättelsen omförmäles, hemmanen ett mantal N:o 1 och ett fjerdedels mantal N:o 2 Skogaby i administrativt hänseende tillhört Veinge i stället för Laholms socken, men eljest har länets *indelning* ej undergått någon förändring, utan är fortfarande sådan, att länet, hvars areal utgör 43,0592 kvadratmil, deraf 1,3114 kvadratmil i sjöar, har fem städer, hvarje med sin särskilda domstol och förvaltning, samt beträffande landsbygden består af åtta härad, fördelade i tre domsagor och fyra fögderin med tillsammans elfva länsmansdistrikt.

I ecklesiastikt hänseende indelas länet fortfarande i 86 kyrkosocknar på landet jemte fem stadsförsamlingar, fördelade i 45 pastorat.

Frågor om *ändring af länets indelning* hafva dock blifvit väckta under perioden, i det att dels städerna Kungsbacka och Laholm sökt att i judicielt hänseende blifva förenade med landet, dels ock Halmstads stad gjort underdånig ansökning om att få en ej obetydlig del af Snöstorps socken, som skiljes från staden

endast genom Nissa-ån, är tätare befolkad och omfattar bland annat den under anläggning varande Halmstad-Nässjö-jernvägens station vid Halmstad, förlagd under staden i såväl judicielt och administrativt som ecklesiastikt hänseende, men dessa frågor berodde alla vid periodens slut på närmare utredning eller Eders Kungl. Maj:ts Nådiga pröfning.

Numera har dock Eders Kungl. Maj:t enligt Justitie-Departementets skrifvelse af den 30 sistlidne Juni i Nåder afslagit Kungsbacka stads underdåniga ansökning att komma under landsrätt.

För dem, hvilka åstunda att erhålla kortfattad tillförlitlig kännedom om länets indelning, naturbeskaffenhet och öfriga förhållanden af mera allmänt intresse, är utväg dertill beredd genom den af Kaptenen vid Gotlands Nationalbeväring Carl Appelttoft år 1874 utgifna »*Hallands läns kalender*», som innehåller värdefulla upplysningar om länet i statistiskt och ekonomiskt hänseende.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. H, Kungl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelser, jämte Sammandrag för åren ... på Nådigaste befallning utarbetat och utgivet af Statistiska centralbyrån – Stockholm, 1863-1912.

Täckningsår: 1856/60-1901/05 = N.F., [1]-10.

Kungl. Maj:ts befallninghavande i Stockholms stad och i rikets 24 län avger underdåniga femårsberättelser av statistiskt innehåll.

Berättelserna består av två avdelningar.

Första avdelning består av följande rubriker:

- 1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet**
- 2. Innevånare**
- 3. Näringar**
- 4. Kommunikationsanstalter och varubyten**
- 5. Kameralförhållanden**
- 6. Politi.**

Andra avdelning är en tabellbilaga.

Statistiska centralbyrån samlar in och utger ett sammandrag för hela riket av samtliga femårsberättelsernas huvudsakliga innehåll.

Föregångare:

Kongl. maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Underdånig berättelse	1-18.
1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet.....	1.
2. Länets invånare.....	2.
Tab. Litt. A. Folkmängdstätheten inom länets särskilda fögderin och antalet af de från mantalspenningar befriade år 1875.....	2.
3. Näringar.....	3.
Tab. Litt. B. Skuldfördringsmål.....	3.
Tab. Litt. C. Uppgift om skörden inom länet i korntal under åren 1871-1875.....	3.
Tab. Litt. D. Uppgift om handelsprisen å spanmål under åren 1871-1875.....	4.
Tab. Litt. E. Handelsprisen å lefvande kreatur och ladugårdsprodukter under åren 1871-1875.....	4.
Tab. Litt. F. Från länets hamnar i Halmstad, Varberg och Falkenberg utskeppade skogsprodukter.....	5.
Tab. Litt. G. Uppgift om bränvinsbränningen i länet.....	7.
4. Kommunikationsanstalter och varubyten.....	9.
Tab. Litt. H. Uppgift om antalet strandade eller annorledes förolyckade fartyg.....	11.
Tab. Litt. I. Bränvinsförsäljningsafgifter.....	11.
5. Kameralförhållanden.....	12.
6. Politi.....	13.
Tab. Litt. K. Uppgift om Hallands enskilda banks upp- och utlåningsrörelse.....	14.
Tab. Litt. L. Uppgift om Slottsmöllans sparbank.....	15.
Tab. Litt. M. Uppgift om Slottsmöllans arbetares sjuk- och begravningskassa.....	15.
Tab. Litt. N. Uppgift om Halmstads Sjömanshuskassa.....	15.
Tab. Litt. O. Uppgift om brandskadeersättning, utbetalda af Allmänna Brandförsäkringsverket för byggnader å landet och af Städernas Allmänna Brandstodsbolag.....	16.
Tab. Litt. P. Uppgift om Södra Hallands sjukvårdsinrättning.....	17.
Tab. Litt. Q. Uppgift om Norra Hallands sjukvårdsinrättning.....	17.
 Tabellbilagor	 19-32
Tab. N:o 1. Folkmängd.....	19.
Tab. N:o 2 a. Jordvidden och dess fördelning.....	20.
Tab. N:o 2 b. Den odlade egoviddens användning.....	20.
Tab. N:o 2 c. Utsädesbeloppet.....	21.
Tab. N:o 2 d. Skördebeloppet.....	21.
Tab. N:o 3. Boskapskötsel.....	22.
Tab. N:o 4. Skogshushållning.....	23.
Tab. N:o 5. Dödade rofdjur.....	23.
Tab. N:o 6. Af rofdjur dödade husdjur.....	23.
Tab. N:o 7 a. Bruk, fabriker och manufaktur-inrättningar, år 1875.....	24.
Tab. N:o 7 b. Handtverkerin, år 1875.....	25.

	Sid.
Tabellbilagor (Forts.).	
Tab. N:o 8. Allmänna vägar, gästgifverin och skjutsning.....	25.
Tab. N:o 9 a. Sjöfart, år 1875.....	26.
Tab. N:o 9 b. Handlande och deras betjening, år 1875.....	26.
Tab. N:o 10 a. Hemman och jordlägenheter m. m. å landsbygden, år 1875.....	27- 28.
Tab. N:o 10 b. Jordområde och egendomar i städerna.....	29.
Tab. N:o 11. Laga skiften, åren 1871-1875.....	30.
Tab. N:o 12. Stats- och riksgäldsmedel, åren 1871-1875.....	31.
Tab. N:o 13. Sparbanker.....	30.
Tab. N:o 14. Fattigvården.....	32.

BIDRAG

TILL

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

III) Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 4.

ÄREN

1871—1875.

HALLANDS LÄN.

1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet.

Förån och med 1871 hafva, på sätt i sista berättelsen omförmäles, hemmanen ett mantal N:o 1 och ett fjerdedels mantal N:o 2 Skogaby i administrativt hänseende tillhört Veinge i stället för Laholms socken, men eljest har länets *indelning* ej undergått någon förändring, utan är fortfarande sådan, att länet, hvars areal utgör 43,0592 kvadratmil, deraf 1,3114 kvadratmil i sjöar, har fem städer, hvarje med sin särskilda domstol och förvaltning, samt beträffande landsbygden består af åtta härad, fördelade i tre domsagor och fyra fögderin med tillsammans elfva länsmansdistrikt.

I ecklesiastiskt hänseende indelas länet fortfarande i 86 kyrkosocknar på landet jemte fem stadsförsamlingar, fördelade i 45 pastorat.

Frågor om *ändring af länets indelning* hafva dock blifvit väckta under perioden, i det att dels städerna Kungsbacka och Laholm sökt att i judicielt hänseende blifva förenade med landet, dels ock Halmstads stad gjort underdånig ansökning om att få en ej obetydlig del af Snöstorps socken, som skiljes från staden

endast genom Nissa-ån, är tätare befolkad och omfattar bland annat den under anläggning varande Halmstad-Nässjö-jernvägens station vid Halmstad, förlagd under staden i såväl judicielt och administrativt som ecklesiastiskt hänseende, men dessa frågor berodde alla vid periodens slut på närmare utredning eller Eders Kungl. Maj:ts Nådiga pröfning.

Numera har dock Eders Kungl. Maj:t enligt Justitie-Departementets skrifvelse af den 30 sistlidne Juni i Nåder afslagit Kungsbacka stads underdåniga ansökning att komma under landsrätt.

För dem, hvilka åstunda att erhålla kortfattad tillförlitlig kännedom om länets indelning, naturbeskaffenhet och öfriga förhållanden af mera allmänt intresse, är utväg dertill beredd genom den af Kaptenen vid Gotlands Nationalbeväring Carl Appeltöfft år 1874 utgifna »*Hallands läns kalender*», som innehåller värdefulla upplysningar om länet i statistiskt och ekonomiskt hänseende.

2. Länets invånare.

Tab. N:o 1. Bifogade tabell N:o 1 visar, att länets *folkmängd* vid 1875 års slut utgjorde å landsbygden 118,034 och i städerna 12,641, således tillsammans 130,675 personer, enligt mantalslängderna; hvaremot länets folkmängd efter presterskapets uppgifter till Kungl. Statistiska Centralbyrån belöpte sig vid 1875 års slut till 118,877 å landsbygden och 12,833 i städerna eller tillsammans 131,710 personer.

Vid 1870 års slut hade länet å landsbygden 115,927 invånare efter mantalslängderna och 115,818 efter husförhörslängderna samt i städerna 11,398 invånare enligt mantals- och 11,403 enligt husförhörslängderna; i följd hvaraf folkmängden således *ökats* enligt mantalslängderna:

å landsbygden med	2,107	personer eller	1,8	%
i städerna	»	1,243	»	»
i hela länet	»	3,350	»	»

samt enligt husförhörslängderna:

å landsbygden med	3,059	personer eller	2,6	%
i städerna	»	1,430	»	»
i hela länet	»	4,489	»	»

Den betydligt större folkökningen i länets städer, än på landsbygden, kommer på städerna Halmstad, Varberg och Laholm samt af dessa egentligen Halmstad, hvars invånareantal stigit med omkring 1,000 personer, beroende på denna stads ej obetydliga industriella utveckling och dermed följande inflyttningar, hvartill den pågående anläggningen af Halmstad-Vernamo-Nässjö jernvägen torde hafva väsentligen bidragit. I städerna Falkenberg och Kungsbacka har folkmängden något litet *minskats* under perioden. Å landsbygden beror folkökningen hufvudsakligen på öfverskott i nativiteten, helst nämnvärda farsoter eller andra särskilda orsaker icke vållat större *dödlighet*, än under vanliga förhållanden, vare sig bland barn eller bland äldre personer.

Väl har en mängd af landsbygdens innebyggare under perioden *utflyttat ur riket*, företrädesvis till Nord-Amerikas förenta stater, men denna utflyttning har dock hvarken ökats under perioden mot hvad som under den föregående femårsperioden torde hafva egt rum ej heller kunnat uppväga folktillökningen genom flere födde, än döde.

Folkmängdstätheten för hela länet utgjorde vid periodens början ungefär 3,050 personer och vid dess slut omkring 3,130 personer på hvarje kvadratmil jord, visande således en tillökning under perioden af omkring 80 personer per kvadratmil; men tages landsbygden särskildt, så funnos der vid periodens början omkring 2,800 invånare på hvarje kvadratmil och vid dess slut vid pass 2,851, angifvande således en folkökning å landsbygden i länet af 51 personer per kvadratmil. Om folkmängdstätheten å landsbygden och de från mantalspenningar befriade återopas för öfrigt nedanstående tab. litt. A. Väsentliga orsaken till den betydligt större folkmängdstätheten i länets båda nordliga fögderin än i de båda sydliga, synes utan tvifvel vara att söka dels uti den omständigheten, som också är den i länet allmänna åsigten, att länets norra, d. v. s. norr om Atra-ån belägna del, är till jordmänen vida bördigare än den södra, ehuru å andra sidan jordbruket i den södra delen torde i allmänhet vara högre uppdrifvet, dels ock deruti, att i norra delen af länet finnes vid kusten en befolkning, som nästan uteslutande lefver på fiske och sjöfart, hvilket icke i lika hög grad eger rum inom södra delen af länet.

Särskilda administrativa åtgärder för invånarne, som tala *främmande språk* hafva icke påkallats.

Under periodens sista år har en *skismatisk rörelse* i metodistisk riktning egt rum i Varbergs stad och dess närmaste omnejd, hvilken rörelse dock icke under perioden ledt till bildande af egen församling. Likaledes hafva metodistiska lärosatser blifvit genom sjöfolk och från Amerika återvändande emigranter spridda samt vunnit anhängare hufvudsakligen i Vallda och Släps socknar, der metodistiska församlingshus blifvit uppförda, utan att likväl anmälan om dessas användande till offentlig gudstjänst ännu skett. Antalet bekännare af metodistiska lärosatser inom berörda socknar lärer uppgå till omkring 80. Bildandet af metodist-episkopala församlingen i Varberg och Vallda är af Eders Kungl. Maj:t d. 10 Mars 1876 i nåder tillåtet. För öfrigt har inom länet försports ökad lifaktighet inom statskyrkan, i det att särskilda sammankomster för gemensam andaktsöfning alltså oftast förekomma, synnerligast der, hvarest någon af Evan-

Tab. Litt. A. *Folkmängdstätheten inom länets särskilda fögderin och antalet af de från mantalspenningar befriade år 1875.*

Fögderiets namn.	Nuvarande mantal.	Egoviddens i tunnland.		Folkmängden.								Befriade från mantalspenningar.	
		All mark.	Duglig mark.	Mankön.	Qvinkön.	Summa.	I procent af landsbygdens folkmängd.	Antal personer på qv.-mil en af all mark.	Antal personer på qv.-mil en af duglig mark.	Antal personer på hvarje mantal.	Antal tunnland duglig mark på hvarje person.	Antal.	I procent af folkmängden inom fögderiet.
Laholms	644,56	360,285	143,054	15,955	17,031	32,986	27,95	2,118	5,337	51	4,34	16,579	50,26
Halmstads	788,34	263,693	130,372	16,310	16,841	33,151	28,08	2,860	5,888	42	3,93	16,576	50,00
Varbergs	715,02	183,849	67,027	12,124	13,062	25,186	21,34	3,172	8,685	35	2,66	11,736	46,59
Fjäre	768,94	150,144	49,354	13,138	13,573	26,711	22,63	4,116	12,540	34	1,85	11,396	42,66
Summa å landsbygden	2,916,86	957,971	389,807	57,527	60,507	118,034	100,00	2,851	7,009	40,5	3,30	56,287	47,68

geliska fosterlandsstiftelsens kringresande kolportörer infunnit sig för att hålla föredrag.

Under perioden har länets befolkning i allmänhet haft att glädja sig åt goda skördar samt deraf beroende rikligare tillgångar; och häruti är att söka orsaken till den tydliga förbättring i byggnadssätt, klädedrägt och födoämnen, som allmänt inom landet låtit förspörja sig under perioden; men af samma orsak har också missbruket af rusgifvande drycker snarare till- än aftagit, och detta missbruk har varit närmaste anledningen till de flesta under perioden inom länet föröfvade brotten. Särskildt hafva atskilliga fall af gröfre våld förekommit inom sydöstra delen af Fjäre fögderi. Bruket af öl är på landsbygden mycket allmänt; men i länets södra hälft lärer äfven temligen allmänt af den besutna allmogen förtäras dyrare spritdrycker. Detta är dock i viss mån bevis på rikligare tillgångar, ty utan sådana skulle allmogen ej köpa en dylik dyrare rusdryck.

Hos Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvande afgjorda skuldfordringsmål hafva under periodens fyra första år minskats, men under det sista åter ökats, såsom af nedanstående tab. Litt. B. inhemtas. Utmätningssauktioner å fast egendom hafva under hela perioden varit betydligt färre än under åren 1866—1870.

Sockenbibliotek finnas inom 25 af länets 86 socknar, men de flesta sockenbiblioteken lära ej mycket anlitas. Deremot finnas tidningar och tidskrifter mycket allmänt spridda i länet, så att befolkningens läslust otvifvelaktigt tilltagit.

Sedan af de tre i enlighet med hufvudgrunderna i Eders Kungl. Maj:ts Nådiga kungörelse den 8 Mars 1861 bildade frivilliga skarpskytteföreningarna, hvilka i länet funnos vid 1870 års slut, två upphört, Norra Hallands år 1873 och södra Hallands år 1874; så återstår nu inom länet endast en dylik förening, nemligen Mellersta Hallands frivilliga skarpskytteförening, hvars medlemmars antal vid 1875 års slut uppgick till 449 man.

3. Näringar.

Tabb. N:is 2 a, 2 b, 2 c, 2 d o. 3. A) och B) Jordbruk och boskapsskötsel. Härutinnan återopas de af hushållningssällskapets sekreterare meddelade upplysningar, hvilka sammanfattats uti tabb. N:is 2 a, 2 b, 2 c, 2 d och 3, jemte hvad för åren 1871—1875 derom finnes under afdelningen »jordbruk och boskapsskötsel» intaget i »Bidrag till Sveriges officiella statistik,» hvarvid dock i afseende på förenämnda tabeller anmärkes, att, enär flere socknar inom

länet icke i alla afseenden lemnat hushållningssällskapet fullständiga uppgifter, särskildt i fråga om skörden af raps, gräs och andra foderväxter, samma tabeller icke i alla kolumner angifva den verkliga summan utan ett något lägre belopp. Om skörden i korntal, efter hvad kronofogdarne i länet för hvarje år till Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvande meddelat, torde få hänvisas till nedanstående tab. Litt. C. samt för åren 1874

Tab. Litt. B.

Skuldfordringsmål.

	Emot adel och ståndspersoner.				Emot hemmansegare och brukare af allmogen.				Emot torpare tjänstfolk och andra personer.				S u m m a.			
	Antal mål.	Antal personer.	Belopp. Kronor.	Medelbelopp på hvarje person. Kronor.	Antal mål.	Antal personer.	Belopp. Kronor.	Medelbelopp på hvarje person. Kronor.	Antal mål.	Antal personer.	Belopp. Kronor.	Medelbelopp på hvarje person. Kronor.	Antal mål.	Antal personer.	Belopp. Kronor.	Medelbelopp på hvarje person. Kronor.
År 1871	126	151	70,513	466 97	597	1,392	84,000	60 34	156	683	4,932	7 22	879	2,226	159,445	71 63
» 1872	95	131	20,184	154 08	396	578	58,058	100 45	173	228	12,417	54 46	664	937	90,659	96 75
» 1873	111	136	44,861	329 86	271	423	49,220	116 36	152	236	12,451	52 76	534	795	106,532	134 —
» 1874	92	119	24,771	208 16	309	428	45,426	106 14	118	413	7,545	18 27	519	960	77,742	80 98
» 1875	130	160	79,797	498 73	431	625	39,275	62 84	252	338	19,901	58 88	813	1,123	138,973	123 75

Tab. Litt. C.

Uppgift om skörden inom länet i korntal under åren 1871—1875.

	Vintersäd.		Vårsäd.		Korn.	Hafre.	Bland-säd.	Ärter.	Bönor.	Vicker.	Potatis.	Öfriga rotfrukter.	Lin och hampa.	Höfoder.	Halmfoder.
	Hvete.	Råg.	Hvete.	Råg.											
År 1871	5 å 8	5 å 8	5 å 8	5 å 8	5, 7 å 8	5, 7 å 8	5, 7 å 8	5, 6 å 8	5, 6 å 8	7 å 8	(3 å 5) (7 å 10)	medelmåttig.	medelgod.	{ under medelmåttan.	'god.
» 1872	6 å 9	6 å 8	—	—	3 å 8	3 å 7	—	3 å 8	3 å 8	3 å 8	3 å 8	medelmåttig.	medelgod och god.	god.	tillräcklig.
» 1873	6 å 8	6 å 8	—	—	5 å 7	5 å 7	5 å 7	5 å 8	5 å 8	5, 7 å 8	3, 5 å 7	medelmåttig.	fullt medelmåttig.	riklig.	tillräcklig.
» 1874	6 å 7	6 å 7	5 å 6	4 å 5	4 å 5	5 å 6	5	5 å 6	3 å 4	5	8 å 9	medelmåttig.	under medelmåttan.	{ under medelmåttan.	tillräcklig.
» 1875	8 å 9	8	6 å 7	4 å 5	6 å 7	7 å 8	6 å 7	6 å 7	6 å 7	7 å 8	8	{ öfver medelmåttan.	{ god. i norra delen af länet under medelmåttan.	god.	riklig.

och 1875 jemväl till kronolänsmännens i länet meddelade rapporter, sådana dessa sammanfattats uti de genom »Bidrag till Sveriges officiella statistik» offentliggjorda årsväxtberättelserna för samma år. Beträffande år 1872 anmärkes, att det varit hufvudsakligen i Fjäre fögderi, som vårsäd, trindsäd och potatis gifvit endast tredje kornet. I Varbergs fögderi erhöles nämnda år delvis 3 å 4 och delvis 4 å 5 kornet, men i de båda andra fögderien ej under 5 kornet. Jordbruket, som numera är länets hufvudnäring, har under perioden skridit betydligt framåt, dock ej så mycket i länets nordligaste fögderi som i de öfriga, der *mergling*, *konstgödnin*g och *täckdikning* blifvit alltmera allmänna.

Enligt uppgift från hushållningssällskapets sekreterare utgjorde under år 1875 vidden af *nyodling* 716 tunnland i 45 socknar, af *vattenaftappning* 411 tunnland i 4 socknar, af *underdikning* 1,914 tunnland i 51 socknar, af *ängsvattnin*g 11 tunnland i 2 socknar, af *mergling* 4,620 tunnland i 52 socknar, af *skogs-sådd* 211 tunnland i 15 socknar och af *skogsplantering* 103 tunnland i 8 socknar. I Gällinge socken, som är en af länets minst befolkade och uteslutande af bönder bebodda socknar, har med en kostnad af omkring 40,000 kronor utan bidrag eller lån af staten blifvit under perioden verkställd vattenaftappning, hvarigenom anses hafva vunnits 5 å 6 hundra tunnland odlingsbar mark och betydligt förbättrats flere hundra tunnland vattensjuk åker.

Å de större egendomarne i länet, synnerligst i södra delarne, användas numera allmänt nyare tiders förbättrade *brukningssätt*, det s. k. vaxelbruket, hvilket äfven börjat delvis antagas af allmogen i länets södra del, men allmännast vidhåller dock allmogen sitt gamla tvåskiftes- och enskiftesbruk.

Handelsprisen å spannmål äro angifna, på sätt i tab. litt. D upptages.

Utförseln af spannmål till utrikes orter har enligt uppgifter från tullkamrarne i Halmstad, Varberg och Falkenberg under perioden utgjort i kubikfot:

År	Hvete.	Råg.	Korn.	Hafre.
1871	10,055	—	12,346	441,281
1872	11,350	2,431	504	659,534
1873	15,755	—	2,835	763,843
1874	7,210	—	9,180	873,315
1875	51,190	—	49,610	892,204

Men någon uppgift om införseln af spannmål till länets hamnar har icke blifvit af tullkamrarne lemnad, ehuru känt är, att åtminstone malen spannmål inkommit från utlandet till handlande i Halmstad.

De i förra femårsberättelsen omförmälda *länunderstöd* af *allmänna medel* i följd af 1868 års missväxt hafva under åren 1871, 1872 och 1873 blifvit i föreskrifven ordning återbetalda; och några dylika understöd hafva icke under femårsperioden 1871—1875 ifrågakommit.

Trägårdsskötsel och *fruktträdodling* hafva under perioden bedrifvits temligen allmänt i länet, synnerligast å större egendommar, men torde icke kunna betraktas såsom särskild näring, ehuru onekligen derät egnats större omsorg än förut.

Åt förbättrande af *husdjursraserna* har under perioden egnats större omsorg, helst som Kungl. hushållningssällskapet dertill uppmuntrat genom prisutdelningar vid de numera årligen återkommande utställningarna samt företaget visat sig lönande genom förhöjda *pris* å *kreatur* och *ladugårdsprodukter*. Dessa pris hafva uppgifvits såsom af nedanstående tab. litt. E. torde iu-heimtas; och kan deraf dragas den temligen sannolika slutsatsen, att prisen öfverhufvud taget under perioden utgjort i medeltal för hästar 500 kr. stycket, för oxar 350 kr. paret, för kor 125 kr. stycket, för får 13 kr., för årsgamla svin 45 kr., för gäss 4 kr. och för bistoekar 15 kr. stycket, för fläsk 7 kr., för kött 5

Tab. litt. D. Uppgift om handelsprisen å spannmål under åren 1871—1875.

	1871.	1872.	1873.	1874.	1875.
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
Hvete pr kubfot	3,00 å 4,50	3,00 å 4,50	4,00 å 4,75	3,50 å 4,75	3,00 å 4,50
Råg	2,40 å 3,00	2,50 å 3,00	2,50 å 3,50	2,50 å 3,75	2,50 å 3,00
Korn	2,00 å 2,75	2,00 å 3,00	2,25 å 2,75	2,50 å 3,00	2,25 å 2,75
Hafre	1,25 å 1,75	1,25 å 1,75	1,33 å 1,75	1,50 å 1,75	1,50 å 1,75
Blandsäd	1,44	2,25	2,00	2,30	1,92
Ärter	2,60 å 4,50	3,10 å 4,50	2,70 å 4,75	2,60 å 5,00	2,60 å 5,00
Bönor	2,25 å 2,82	2,30 å 3,00	2,75 å 3,00	2,50 å 3,33	2,25 å 3,00
Vicker	2,60 å 2,70	2,80 å 2,90	2,80 å 2,90	2,60 å 3,50	3,00 å 3,50
Potäter	0,75 å 1,00	0,75 å 1,00	0,75 å 1,80	0,70 å 1,00	0,60 å 1,17
Lin pr 20 \mathcal{E}	4,50	5,25	5,00	5,75	4,83
Hampa pr 20 \mathcal{E}	5,00	5,50	6,00	6,00	5,75

Tab. litt. E. Handelsprisen å levande kreatur och ladugårdsprodukter under åren 1871—1875.

Å landet.	Hästar	Oxar	Kor	Får	Svin	Gäss	Bi-	Fläsk	Kött	Talg	Mjolk	Smör	Ost	Ull	Ägg	Hu-
	pr st.	för par	pr st.	pr st.	pr st.	pr st.	stoc-	pr 20 \mathcal{E}	pr 20 \mathcal{E}	pr 20 \mathcal{E}	pr ka	pr \mathcal{E}	pr \mathcal{E}	pr \mathcal{E}	pr tjog.	dar
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
I Fjäre fögderi	—	400 å 500	125 å 200	—	—	4,50 å 5	—	6,60 å 7,50	6,60 å 7,50	—	—	0,75 å 1	0,35	—	0,66 å 0,75	—
» Varbergs »	500 å 600	350 å 450	—	12 å 20	—	3 å 4	10 å 20	6,50 å 8,00	5 å 6	6,50 å 8	0,14 å 0,25	0,70 å 0,85	0,35 å 0,75	0,50 å 1	0,50 å 1	10 å 20
» Halmstads »	100 å 900	150 å 500	50 å 300	6 å 15	25 å 60	—	—	6 å 10	4 å 6	6,67 å 10	—	0,25 0,75 å 1,10	—	1 å 1,50	—	—
» Laholms »	400 å 600	300 å 400	75 å 150	8 å 15	45 å 50	—	—	5 å 6	4 å 5	—	—	0,67 å 0,75	0,25 å 0,75	1,25	0,80	—
» hela länet	100 å 900	150 å 500	50 å 300	6 å 20	25 å 60	3 å 5	10 å 20	5 å 10	4 å 7,50	6,50 å 10	0,14 å 0,25	0,67 å 1,10	0,25 å 0,75	0,50 å 1,50	0,50 å 1	10 å 20

kr. 75 öre och för talg 7 kr. 75 öre pr 20 skålpund, för mjölk 25 öre kannan, för smör 75 öre, för ost 50 öre och för ull 1 krona skålpundet, för ägg 75 öre tjoget saut för hudar 15 kr. stycket.

Hästrasernas förbättring har under perioden gjort betydliga framsteg och under de två senare åren isynnerhet tillvunnit sig uppmärksamhet genom de af staten anordnade årliga prisbelöningar, hvarvid belöningar utdelats sålunda:

1874 för 10 st. hingstar, tillhörige nio personer	kr. 1,500
» 3 » fölston, tillhörige tre personer	» 200
» 4 » unghästar, tillhörige fyra personer	» 16
Summa kr. 1,716	
1875 för 8 st. hingstar, tillhörige sju personer	kr. 1,200
» 8 » fölston, tillhörige åtta personer	» 525
» 9 » unghästar, tillhörige åtta personer,	
skådepenningar i värde af	» 43,20
Summa kr. 1,768,20;	

af hvilka belopp staten tillsläppt hälften och länets hushållningssällskap andra hälften. Redan 1871 hade dock medelst ett anslag af hushållningssällskapet å omkring 7,000 kronor anskaffats sex norska hingstar, hvilka såsom beskällare stationerats på olika ställen inom länet, för att såmedelst få det alltmåra ökade behöfvat af goda arbetshästar afhjelpat, men af nämnde hingstar hafva två 1875 befunnits för ändamålet ej vidare användbara och därför blifvit försålda.

Det å Heagård befintliga *stambolländeriet* har under perioden fortfarande blifvit omsorgsfullt vårdadt, men under innevarande ar genom jordegarens försäljning af egendomen upphört, sedan kreaturen — af Yorkshire- korthorns-ras, — blifvit å offentlig auktion försålda. På Skottorp finnes emellertid en stor uppsättning af korthornsdjur; och flere af de större egendomarne inom länet hafva under perioden blifvit försedda med utmärkta koladugårdar af såväl korthorns- som ayrshire- och andra raser. Till prisbelöningar för afvelsdjur vid landbruksmötena i länet hafva af hushållningssällskapets medel blifvit använda:

år 1871	730 kr.
» 1872	926 »
» 1873	708 »
och » 1874	1,016 »

men år 1875 skedde ingen prisbelöning, emedan det då tillämnade landbruksmötet i Kungsbacka måste i anseende till der i orten gängse mul- och klöfsjuka inställas. För att uppmuntra till förbättrad mjölkberedning har hushållningssällskapet för länet antagit en mejeriasistent, som lärar varit rätt mycket an-

litad. *Mejerin* finnas för öfrigt på de flesta större egendomar; och i Skintaby, Harplinge socken, finnes ett bymejeri. Mest utaf allt torde dock de höga prisen a kreatur och ladugårdsprodukter hafva bidragit till ladugårdsskötselns uppdrivande.

Får och *seinkreatur* uppfödas nästan endast till husbehof; och enahanda är förhållandet med gäss, ankor, höns och kalkoner samt bin, så att lika litet ät varden af fjäderfän som ät *biskötseln* egnas någon särskild uppmärksamhet. Det enda anmärkningsvärda undantag härifrån är, att under ar 1875 på Maredskärr i Slättakra socken blifvit af enskild person anlagd en större hönsgård, hvari lära blifvit inrymda 350 å 400 fjäderfän af både inhemska och utländska slag.

Genom oxar, som fördes i land från en på varen 1875 vid Onsala strandad, med last från Malmö och Helsingör till England bestämd angbat, uppkom elakartad *mul-* och *klöfsjuka* bland fäkreaturen i Onsala socken, hvarifrån sjukdomen spridde sig till Elfsakers socken, hvarefter den genom vidtagna kraftiga åtgärder hämmades utan att hinna anställa större skada. För öfrigt hafva inom vidt åtskilda delar af länet förekommit enstaka fall af rots bland hästar, mjeltbrand bland kor och vattuskräck bland hundar, men dessa fall hafva varit ytterst få, så att någon *farsot bland husdjuren* icke kan anses hafva egt rum under perioden.

Stängsel förekommer visserligen, men försvinner alltmera och ersättes genom vallning af kreaturen. Till stängsel, der den förefinnes, begagnas mestadels sten och jordvallar samt i skogsbygden äfven trä.

Utvandringen till Tyskland och Amerika har, såsom förut är nämnt, under perioden fortfarit, dock icke till större myckenhet än under näst föregående femårsperiod, men denna utvandring har icke väsentligt minskat tillgången på *arbetare* för jordbruket och boskapsskötsel. Deremot torde de många utvägar till förtjenst, hvilka under perioden yppats för arbetsfolk, hafva i väsentlig mån bidragit till *dagsverksprisens* stegring. Prisen hafva i allmänhet varit: för mansdagsverke om vintren 75 öre å 1 kr. i norra och 1 kr. å 1 kr. 33 öre i södra delen af länet saut om sommarens 1 kr. å 1 kr. 25 öre i norra och 1 kr. 67 öre å 2 kr. i södra delen af länet; och för qvinsdagsverken 50 öre å 1 kr.

c) *Skogshushållning* jemte d) *Roddjurs utöfande*. Enligt uppgifter, lemnade af tullkamrarna i Halmstad, Varberg och Falkenberg, hafva från nämnda städer under perioden *utskjepsats skogsprodukter*, på sätt i nedanstående tab. litt. F. upptages-

Tab. Litt. F. Från länets hamnar i Halmstad, Varberg och Falkenberg utskjepsade skogsprodukter.

	Bjelkar och sparrar.	Bräder och plankor.	Bok-tunnor, buktade.	Ek bark.	Ek-timmer.	Pitprops.	Sleepers.	Stäpver af bok och ek.	Takspån.	Ved, alla slag.	Lister, lasket och ribbor.	Takstickor.	Andra inhemska träslag.	Snickararbeten m. m.	Handspakar o andra gröfre, arbetade trävaror.
	Kub.-fot.	Kub.-fot.	Stycken.	Kub.-fot.	Kub.-fot.	Stycken.	Stycken.	Stycken.	Stycken.	Kub.-fot.	Stycken.	Värde kr.	Värde kr.	Värde kr.	Värde kr.
År 1871	271,573	731,443	38,250	10,052	—	33,416	—	2,405,684	1,592,439	90,985	3,215	283	2,063	32	3,950
» 1872	249,415	1,112,506	69,552	7,960	—	36,222	—	1,550,045	1,932,000	104,987	5,004	4,547	2,717	—	8,440
» 1873	299,030	731,998	11,000	5,915	—	28,589	—	1,863,066	1,340,000	74,221	5,256	—	26	—	2,401
» 1874	326,119	546,693	21,800	12,528	5,000	286,855	—	2,500,573	1,760,550	88,804	3,333	3,556	70	220	667
» 1875	331,272	172,725	17,534	9,840	1,700	380,652	23,532	2,842,073	1,214,000	208,700	—	4,018	65	15,000	6,267

Dessa skogsprodukter torde dock nära nog uteslutande vara komna från Småland och Vestergötland i oarbetadt skick och blifvit vid sågverken utmed elfvarne i länet förarbetade till utskipping.

Tab. N:o 4. Om *skogshushållningen* inom länet under ifrågavarande period återopas medföljande tab. N:o 4, grundad på erhållna uppgifter, af hvilka jemväl framgår: att häradsallmänningar, oskiftade sockneallmänningar, ekplanteringar och mullbärsplanteringar icke finnas inom länet; att arealen af andra *skogsplanteringar*, hvilka dock mycket sällan förekomma annorstädes än på kronans flygsandsfält, icke är känd i vidsträcktare mån, än af länets hushållningssällskap uppgifvits; att upplysningar om ytvidden af enskildes skogar under perioden insamlats från Söndrums, Vapnö, Trönninge, Eldsberga och Tjärby socknar, der skogsmarken, flygsandsfälten oberäknade, utgör tillsammans 12,292 kvadratref 75 kvadratstänger; att ytvidden å Eders Kungl. Maj:ts och *Kronans flygsandsfält* under perioden minskats derigenom, att en del af det inköpta Skummeslöfsfältet fått i följd af in-teckningshinder återgå till enskilda egare; att orsaken till minskningen af arealen å de *boställen och kyrkor m. fl. tillhörige skogar* är att finna i krono- och kyrkohemmans försäljning till skatte; att *skogsodling* under perioden egt rum å 1,429 kvadratref af Kronans flygsandsfält, hvarest för öfrigt en del vattensjuk mark afdikats och 7,369 fot stenstängsel anbringats i stället för trästängsel; att *återplantering* å boställens, kyrkors, läroverks och fromma stiftelsers skogar i stället för der utsynt och afverkad skog öfvervakats; att den upptagna arealen af *enskilda flygsandsfält* omfattar endast dem, hvilka enligt Eders Kungl. Maj:ts nädliga bref den 27 Juni 1860 stå under skogsstatens närmare uppsigt, hvaremot arealen af öfriga enskilda flygsandsfält icke är tillförlitligt känd; att å förstberörda enskilda flygsandsfält, der *skogsodlingen* omfattat 641 kvadratref, under perioden jemväl inskördats gräs till sammanlagdt värde af 1,643 kronor 10 öre; att å Kronans flygsandsfält någon afverkning ej egt rum; samt att *enskiltes skogar* af egarne missbrukas och utan urskilning afverkas, synnerligast sedan utförsel af bok- och furuved på de senare åren visat sig alltmera lönande och därför tilltagit.

I Varbergs fögderi hafva *ljungbrännningar* till stor skada för uppväxande skogsplantor förekommit hvarje vår, men deremot nästan upphört inom öfriga delar af länet.

Endast två *skogseldar* hafva under perioden egt rum, den ena i April 1872 å Marets skog i Slättakra socken, der omkring tretio tunnland skog ödelades, och den andra å en icke obetydlig, men ej uppgifven skogsareal å hemmanen Örsedal och Stålered i Abilds socken den 25 Maj 1874.

Genom Eders Maj:ts nädliga bref af den 11 December 1874 och den 24 Augusti 1875 har väl förordnats om *inköp af mark* inom detta län för *skogsodling*, men de åtgärder, hvilka med anledning deraf vidtagits, hafva icke före ifrågavarande femårsperiods slut hunnit framskrida så långt, att några inköp af för skogsbröd tjenlig mark dessförinnan kommit till stånd.

Skogsstaten i länet vid 1875 års slut utgjordes af en jägmästare med 2,500 kronors lön, tjänstgöringspenningar och ålderstillägg deri inbegripna, samt 200 kronor i resepenningar, fyra kronojägare med 500 kronors lön hvardera, tjänstgöringspenningarne inberäknade, och dessutom två planteringsvaktare för enskildes under skogsstatens uppsigt ställda flygsandsfält.

På *brännutorf* finnes riklig tillgång inom länet; och dess värde ökas i samma mån, som tillgången på bok-, björk- och furuved minskas.

Prisen å skogsprodukter hafva angifvits sålunda: från Varbergs fögderi för en famn bokved om 288 kubikfot i skogen 12 å 16 kronor, men levererad på två mils afstand derifrån 33 å 34 kr.; för en famn björkved i skogen 9 å 11 kr. och levererad 18 å 21 kr.; för en toltf bräder 6 å 7 kr.; för bjelkar 6 å 8 kr. stycket; för sparrar 3 å 5 kr. stycket; för läkten 2 kr. å 2,25 kr. pr toltf, och för byggnadstimmer 18 å 22 kr. pr toltf; samt från Halmstads fögderi för timmer till syllar, bjelkar och bandträn 12 å 17 öre foten, för bräder 5 å 6 kr. toltten, för plankor 20 å 25 kr. toltten, och för sparrar 6 å 9 kr. toltten, allt i sjelfva skogsbygden. I Fjäre fögderi finnes endast obetydligt af skog till afsalu, och från Laholms fögderi har ej lemnats uppgift å priset på dess skogsprodukter, hvilka ock mestadels torde afyttras utom fögderiet.

Några särskilda åtgärder för *rofdjurs utödade* hafva Tab. Nis 5 o. 6 icke under perioden vidtagits; lemnande tab. N:o 5 för öfrigt upplysning om antalet dödade rofdjur; och i tab. N:o 6 upptages antalet af *rofdjur dödade husdjur*.

E) Fabriker, manufaktur och handverk. Härom Tab. Nis 7 a o. 7 b återopas bifogade tabeller Nis 7 a och 7 b, hvilka äro grundade på förutlemnade uppgifter till Eders Kungl. Maj:ts Kommersekollegium för år 1875.

De mest anmärkningsvärda *fabriker* i länet under ifrågavarande period äro:

Anderstorps mekaniska bomullsspinneri i Lindome socken, Fjäre härad, hvarest under år 1875 tillverkats 26,032 bundtar bomullsgarn i värde af 232,760 kronor.

Slottsmöllans klädesfabrik vid staden Halmstad, säkerligen numera en af de större klädesfabrikerna i hela riket. Under nämnda år är tillverkningen derstädes uppgifven till 7,798 stycken olika slags kläden af tillsammans 565,575 fots längd till ett värde af 1,432,123 kronor 22 öre.

Varbergs gjuteri och mekaniska verkstad med ångmaskin, plansvarf, fyra jernsvarfvar, hyfvelmaskin, två bormaskiner, två ventilatorer, två kupolugnar, en svängkran och fyra smideshårdar. Tillverkningen bestod 1875 i förädling af 4,500 centner jern till ett uppskattadt värde af 65,000 kronor.

Steninge glasbruk vid Hulabäck i Steninge socken, Halmstads härad, anlagdt år 1874 af ett för ändamålet bildadt bolag. Glasbruket började sin verksamhet nämnda år och har sedan ej obetydligt utvidgats, så att der vid periodens slut funnos en smältugn med åtta deglar, sex kylugnar, tre tempelugnar och sliperi. Brukets tillverkning är uppgifven för 1874 till 400,000 stycken buteljer i värde af 40,000 kronor, samt för 1875 till 4,500 "hyttundra" hvitt glas, 4,000 "hyttundra" grönt glas och 630,000 stycken buteljer, tillsammans motsvarande ett tillverkningsvärde af 80,000 kronor.

De två *ölbryggerien i Halmstad*, hvarest under år 1875 blifvit tillverkade 203,481 kannor öl, 39,565 kannor dricka och 12,676 kubikfot mäsik, tillsammans värdt 123,848 kronor; och

Sågverken vid Viska bro eller Nyebro i Värö socken, Forsbacka i Vinbergs socken, Herting i Skrea socken, Oskarsström i Slättåkra socken, Johansfors äfven i Slättåkra socken och å Laholms kungsladugård i Laholms socken, af hvilka sågverk de

tre förstnämnda drifvas med ånga, men de tre sistnämnda med vatten. Tillverkningen är uppgifven sålunda:

1:o. *Viskabro ångsåg* under år 1875: 370 tolfte plank, 1,230 tolfte bräder och 44,000 stycken sleepers.

2:o. *Forsabacka ångsåg* med ångmaskin om 18 hästkrafter, två ramar, en kapsåg och en cirkelsåg:

år 1871 14,000 tolfte bräder och 300,000 st. takspån;
 » 1872 14,000 » » » 300,000 » »
 » 1873 13,170 » » » 200,000 » »
 » 1874 15,000 » »
 » 1875 24,104 » »

3:o. *Hertings ångsåg* med två ångmaskiner om 30 hästkrafter, fyra enkla sågvarmar, en dubbel konstcirkelsåg och fem enkla cirkelsågar.

år 1871: 10,000 tolfte plank och 10,000 tolfte bräder;
 » 1872: 10,000 » » » 12,000 » »
 » 1873: 7,800 » » » 14,200 » »
 » 1874: 8,000 » » » 8,000 » » samt
 150,000 st. takspån;
 » 1875: 3,000 » » » 4,000 tolfte bräder samt
 400,000 st. takspån.

4:o. *Oskarsströms sågverk*:

år 1871: omkring 10,000 tolfte bräder;
 » 1872: » 8,000 » »
 » 1873: » 1,909 » »
 » 1874: » 1,801 » »
 » 1875: » 4,000 stycken sleepers.

5:o. *Johansfors sågverk*, som, förut af ringa betydelse, under perioden öfvergått från enskild egare till bolag och blifvit ombyggt, är icke inberäknadt bland de i tab. N:o 7 a upptagna sågverken och har först under år 1875, då en stafsågnings- och en ramsågningsmaskin varit i gång, drifvit någon större tillverkning, uppgifven till 18,247 kubikfot.

6:o. *Laholms sågverk*:

år 1871: 81,700 st. plank, 52,000 st. bräder och 2,300,000 st. takspån, tillsammans värdt 156,602 kronor.
 » 1872: 81,000 st. plank, 41,400 st. bräder och 2,440,000 st. takspån, i värde af sammanlagdt 152,542 kronor.
 » 1873: 63,960 st. plank, 29,568 st. bräder och 1,895,000 st. takspån, för tillhoppa 118,257 kronor.
 » 1874: 38,142 st. plank, 19,467 st. bräder och 1,116,000 st. takspån, till värde af 54,568 kronor.
 » 1875: 36,912 st. plank, 19,540 st. bräder och 1,210,000 st. takspån, till värde af 87,579 kronor,
 eller i medeltal för hvarje år: 60,343 st. plank, 32,394 st. bräder och 1,792,200 st. takspån, i värde af 113,909 kronor 60 öre.

Såsom förut är antydt, hafva samtliga dessa sågverk nära nog uteslutande hemtat sina förarbetade råämnen från Västergötland och Småland.

Utom de i tab. 7 a upptagne fabriker och manufakturinrättningar af mera betydelse, finnas inom Fjäre fögderi en *benstamp* och ett *oljeslageri* samt 40 *mjöl-* och 11 *såggvarmar*, äfvensom i öfriga delar af länet finnas mindre mjöl- och sågvarnar samt smärre *tegelbruk*.

I afseende på den *bränvinsbränning*, som under perioden idkats inom länet, torde Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvande få hänvisa till följande tab. litt. G, hvaraf framgår, att i me-

deltal för hvartera af åren 1871—1875 inom länet tillverkats 131,061,8 kannor bränvin samt i tillverkningsafgift influtit 104,017 kronor 11 öre.

Inom vissa delar af länet bedrifves ej obetydlig *husslörd*; och i hela länet söker hashållningssällskapet uppmuntra dertill genom belöningar vid dess årliga landbruksmöten och genom anslag för bekostande af undervisning i husslörd.

Tillverkningen af *möbler* inom Lindome socken har under denna femårsperiod, likasom under den föregående, varit ganska betydlig med god afsättning hufvudsakligen till Göteborg.

Likaledes har fortfarande inom de flesta socknarna af Fjäre fögderi idkats *lin-* och *blångarnsväfnad*, hvaraf under år 1875 tillverkats ungefär 100,000 fot i värde af omkring 33,000 kronor.

Tillverkningen af *ylleväfnader* i Varbergs fögderi har icke under perioden synnerligen tilltagit. Försäljningen af dylika väfnader, hvilken sker i Varberg och å Larsmessomarknaden i Göteborg, är sålunda angifven, nemligen för:

1871: Yllevaror 6,000 fot, värda 2,500 kronor jemte hästtäckan och golfmattor för 1,000 å 1,200 kronor.
 1872: Yllevaror 7,000 fot, sålda till 3,000 kronor samt hästtäckan och golfmattor för 1,000 å 1,200 kronor.
 1873: Yllevaror 7,000 fot för 3,000 kronor samt hästtäckan och golfmattor för 1,000 å 1,200 kronor.
 1874: Yllevaror 13,000 fot i värde af 6,500 kronor samt hästtäckan och golfmattor för 1,800 kronor; och
 1875: Yllevaror 15,000 fot för 7,500 kronor samt hästtäckan och golfmattor till värde af 1,200 kronor.

Från Varbergs fögderi sålda *linneväfnader* lära utgjort:

1871: 90,000 fot för 22,500 kronor
 1872: 80,000 » » 20,000 »
 1873: 100,000 » » 25,000 »
 1874: 150,000 » » 35,000 »
 1875: 150,000 » » 35,000 » eller

i medeltal för alla fem åren yllevaror, hästtäckan och golfmattor för 5,760 kronor samt linneväfnader för 27,500 kronor.

Inom Halmstads fögderi läser ej förekomma någon synnerlig husslörd. Dock pläga inom Drängersdal och Gällareds pastorat qvinnorna förarbeta ull till *vadmal* åt förlagsmän i Elfsborgs län mot en arbetslön af sex till sju kronor för 20 skålpund. Äfvenledes har bedrifvits tillverkning af *nöthårstücken* och *golfmattor*, men i allt mindre och mindre omfattning. I Gällareds pastorat förfärdigas också *laggkärval*.

Från Laholms fögderi är uppgifvet, att tillverkningen af *yllevaror* fortfarande intager första rummet bland husslörderna

Tab. Litt. G. Uppgift om bränvinsbränningen i länet.

År	Antal under året drifna brännerin.	Tillverkad kannetal bränvin.	Erlagd tillverkningsafgift, kr.	
År 1871	6	113,196,6	86,395	53
» 1872	7	142,018	113,614	40
» 1873	7	121,991,3	97,593	04
» 1874	7	134,820,2	107,856	16
» 1875	6	143,283	114,626	40
Summa	33	655,300,1	520,085	53

och hufvudsakligast bedrifves i socknarna omkring Laholm samt till större delen utgöres af tröjor, strumpor, vadmal och täcken, hvilka mestadels afyttras till handlande i Laholms stad samt Renneslöfs och Hishults socknar, men något värde å berörda tillverkning har icke meddelats. I Hishults och till mindre del äfven i Knäreds socken hafva förfärdigats *laggkärl* till ett sammanlagt värde af 1,000 å 1,500 kronor för hvarje år under perioden.

Länets förnämsta *binäring* är utan tvifvel *fisket*, som hufvudsakligen omfattar *laxfiske* i elfvarne och å hafsstranden samt det egentliga *saltsjöfisket*, hvilket senare isynnerhet bedrifves vid mellersta delen af länets kuststräcka.

Sedan Kaptenen vid Kungl. Bohusläns regemente, Riddaren Max Kilman i bolag med några personer i Göteborg år 1874 på arrende öfvertagit laxfiskerättigheterna såväl i Viska-, Åtra- och Laga-åarna, så långt dessa elfvar sträcka sig inom länet, som äfven i en del strandrätt, har laxfisket börjat bedrifvas på ett bättre och för fiskets uppdrifvande lämpligare sätt; hvarjemte Kaptenen Kilman anlagt *laxodlingsanstalter* vid samtliga nämnda elfvar i storartad utsträckning, anställt levakningspersonal emot olagligt fiskande och föranstaltat om andra åtgärder för unglaxens fredande, för att såmedelst söka uppbringa laxfisket i Viskan, Åtran och Lagan till en i stort vinstgifvande affär. Likaledes underhålles fortfarande laxodlingsanstalten i Nissaån vid Oskarsström; och för unglaxens fredande äfven i denna elf äro åtgärder vidtagna. Enligt såväl de berättelser, hvilka afgifvits af den genom dels statsbidrag och dels hushållningssällskapets anslag aflönade särskilde fiskeriintendenten för Halland, Riddaren af Kungl. Vasa Orden, G. von Yhlen, som äfven andra inkomna upplysningar, har blifvit utkläckt och utsläppt följande antal laxyngel, nemligen: i *Viska-ån*, hvarest finnas tre romkläckningsanstalter, år 1874: 96,000 stycken och år 1875: 250,000 stycken, men af dessa senare lära omkring 50,000 stycken blifvit dödade derigenom, att i Juli månad från Rydals vid Viskan i Marks härad af Elfsborgs län belägna fabrik, vid rensning af en gasapparat, allt affallet efter flere års gasttillverkning utpumpats i elfven och förgiftat vattnet under några dagar; i *Åtra-ån*, hvars laxfiskeriet Kaptenen Kilman först den 1 September 1874 fått tillträda, år 1875 omkring 500,000 stycken; varande dessutom vid denna elf anställde en uppsyningsman och tio vaktkarlar, hvilkas aflöning utgått med mera än 5,000 kronor; i *Nissa-ån*:

år 1871: högst 300,000 stycken yngel

» 1872: » 600,000 » »

» 1873: » 400,000 » »

» 1874: » 250,000 » »

» 1875: omkring 300,000 stycken yngel; samt i

Laga-ån, hvarest fanns en laxodlingsanstalt, innan Kaptenen Kilman öfvertog laxfiskeriet derstädes, år 1874 omkring 150,000 stycken yngel och 1875, sedan Kaptenen Kilman öfvertagit laxfiskeriet och låtit anlägga tre romkläckningsanstalter, säkerligen minst omkring 500,000 stycken yngel. Laxfisket i Viskan vid Ås kloster och vid dennas mynning anses hafva årligen lemnat

5 till 6 tusen skålpund lax, hvarför medelpriset utgjort 75 öre å 1 krona per skålpund.

Hufvudsakligen för laxens fredande under lektiden och i dess spädnare ålder hafva nya *stadgar för fiskets bedrifvande* blifvit af Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvande fastställda den 30 November 1871 för »Nissa-åns fiskedistrikt», hvilka stadgar, omfattande äfven kuststräckan till Fylleån, blifvit af Eders Kungl. Maj:ts godkända, enligt Nådigt utslag af den 23 Maj 1873; den 28 Februari 1874 för »Laga-åns fiskedistrikt» och den 26 Januari 1875 för »saltsjön från Morups udde till Stensjö äfvensom i Bobergs-ån»; varande dock stadgarna af den 28 Februari 1874 och den 26 Januari 1875 beroende på högre myndigheters pröfning.

Saltsjöfisket, som uppgifves vara af ringa betydelse i Fjäre och Laholms eller i länets nordligaste och sydligaste fögderin, utgör deremot en vigtig binäring i de båda mellersta fögderien, men egentligt hafs-fiske med större däckade båtar hindras af brist på tjenliga hamnar. Dock torde denna brist komma att i någon mån afhjelpas, sedan under perioden åtgärder vidtagits för att åstadkomma medel till anläggning af fiskehamnar i Morups och Träslöfs socknar. Fisksalterin finnas vid Båtviken i Träslöfs socken och i Morups socken, det senare inrättadt under perioden och öfvertaget af ett bolag. Vid Båtvikens *salteri* lära insaltats omkring 10 å 12 tusen lispund storfisk årligen, hvilken blifvit till största delen försåld i Göteborg och England. Vid fisksalteriet i Morup uppköptes under

år 1874: 60 centner långa till 3 kronor 40 öre

535 » torsk » 2 » 50 »

758 » kolja » 2 » —

år 1875: 20 » långa » 3 » 40 »

430 » torsk » 2 » 50 »

620 » kolja » 2 » —;

allt för hvarje centner; och blef den sålunda inköpta fisken, dels torr och dels saltad, försåld inom riket. Från Träslöfs fiskläge lära vara *försålda* helgfundra, torsk och långa m. m. sålunda:

	Försåld myckenhet i lispund.	Försäljningspris per lispund.	Försäljningssumma i medeltal.
År 1871	15,000	37 å 50 öre	6,525 —
» 1872	13,000	40 å 50 öre	5,850 —
» 1873	24,000	50 öre	12,000 —
» 1874	20,000	50 öre	10,000 —
» 1875	18,000	50 öre	9,000 —
Summa	90,000	—	43,375 —

eller i medeltal 18,000 lispund olika slags fisk för omkring 8,675 kronor om året.

Dessutom antages sillfisket hafva, egna förbrukningen obekämd, årligen lemnat 3 å 4 hundra valar, som blifvit sålda till ett pris af 3 kronor å 3 kronor 50 öre för valen. Vid Träslöfs fiskläge bedrifves äfven *hummerfiske*, som uppskattas hafva årligen inbringat 800 till 1,200 kronor.

4. Kommunikationsanstalter och varubyten.

Tab. N:o 8. A) **Landtkommunikationer.** I fråga om *allmänna vägarna* i länet under åren 1871—1875, återopas bilagde tab. N:o 8 med anmärkning, att den i förra berättelsen omnämnda socknevägen mellan Sjönevads gästgifvaregård och Örsedala hemman blifvit under denna period fullbordad, afsynad och till begagnande uppläten, samt att den förbättring för 1,867 kronor å städernas vägar, hvilken i tabellen ej blifvit till väglängden uppgifven, egt rum å Varbergs stads vägar och troligen inskränker sig till sådan lagning eller sådant underhåll af stadens vägar i allmänhet, som är oundgängligt och därför ej särskildt i tabellen upptages. Dylik allmän väglagning har skett öfverallt i länet.

Någon annan *ny väg*, än nyssberörda från Sjönevad till Örsedala, har icke under perioden blifvit anlagd; men till *omläggningar* å landsvägen från Breareds gästgifvaregård till Gyltuge och derifrån dels till Kullhult vid Jönköpings och dels till Eskilt vid Kronobergs länegräns behagade Eders Kungl. Maj:t den 21 November 1873 nådigst anvisa ett statsanslag af 44,000 kronor, med hvars tillhjälp nämnda särdeles gagneliga vägförbättring, som skall vara fullbordad inom den 1 Oktober 1877, under perioden påbörjats och raskt fortgått.

Länets vägar äro i allmänhet *väl underhållna*, i synnerhet sedan väghållningskyldige numera börjat använda sönderslagen sten till väglagningsämne. *Vägafgifter* erläggas för begagnande af den s. k. Flabäcksvägen emellan Kungsbacka och Kärra samt af landsvägen öfver Hallands ås; och *broafgifter* betalas för färdande å Nyebro öfver Viska-ån, Räfvinge bro på enskild väg öfver Ätra-ån, Falkenbergsbro öfver samma å, Vessige pråm äfven öfver Ätra-ån, pråmbron öfver Stens-ån å stora landsvägen emellan Laholm och Engelholm, Laholms broar öfver Laga-ån, Enslöfs bro öfver Nissa-ån och Halmstads bro öfver Nissa-ån.

Inom Himble härad har ny *vägdelening* under perioden egt rum och blifvit fastställd.

Sedan bolag bildats för anläggning af bredspårig *jernväg* från Halmstad öfver Torup och Vernamo till Jönköping eller annan punkt på stambanan söder om Jönköping med bibana till Gisslaved, samt Eders Kungl. Maj:t i nåder den 8 Mars 1872 för berörda bolag, kalladt Halmstad-Jönköpings Jernvägs Aktiebolag, fastställt dess första bolagsordning, har nämnda jernvägsanläggning blifvit på hösten samma år påbörjad och sedermera fortgått, men icke hunnit före periodens slut i vidsträcktare mån fullbordas, än att ungefär sex svenska mil af banan då varit i nära trafikabelt skick. Jernvägsbolaget, som fått förnyad bolagsordning nådigst fastställd den 8 November 1872 och hvars aktiekapital skall utgöra minst 360,000 och högst 8,100,000 kronor, fördelade i preferensaktier och stamaktier, lika många af hvardera slaget, eger derjemte utsläppta obligationer för ett belopp, motsvarande 54,000 kronor för hvarje engelsk mil af jernvägen. Banbyggnaden verkställles af engelska entreprenörer, hvilka såsom likvid för arbetet erhålla bolagets obligationer och aktier, att af entreprenörerna försäljas. Banans anknytningspunkt till södra stambanan! är af Eders Kungl. Maj:t bestämd att blifva Nässjö.

Postdiligenser hafva gått dagligen under vintermånaderna och eljest tre gånger i veckan fram och tillbaka emellan Göte-

borg och Helsingborg genom Hallands läns samtliga städer; och dessutom har funnits postdiligensfart tre gånger i veckan dels emellan Halmstad och Jönköping, dels ock emellan Halmstad och Vislanda samt intill 1874 års slut en gång i veckan emellan Varberg och Borås, hvarefter denna postdiligens blef indragen.

Gästgifveriens antal var vid periodens slut detsamma som under föregående period, såsom af tab. N:o 8 synes. Af *statsanslaget till skjutsningstungans lättande* för de skjutsningskyldiga reservlag, som till entreprenadskjuts bidragit i städerna med mera än 24 kronor för hvarje tusental invånare och å landet med mera än 16 kronor på hemmanet, hafva utgått:

år 1871 till 8 reservlag.....	kr.	731,06
» 1872 » 9 »	»	796,39
» 1873 » 9 »	»	629,47
» 1874 » 8 »	»	424,79
» 1875 » 9 »	»	638,72

eller tillhopa under perioden kronor 3,220,43.

Skjutslegan utgjorde under år 1875 vid 9 af länets skjutsentreprenader 1 krona 60 öre, vid 2 skjutsentreprenader 1 krona 50 öre och vid 14 1 krona 20 öre samt vid öfriga 11 skjutsinrättningar 80 öre milen för hvarje häst.

Posterna hafva under perioden nästan öfverallt inom länet fortskaffats efter särskilda öfverenskommelser och endast undantagsvis med gästgifveriskjuts. Då med 1873 års slut *kronobrefbäringskylligheten*, som under åren 1871—1873 var ordnad på enahanda sätt som under föregående år, upphörde, blefvo en mängd poststationer inrättade, med få undantag en i hvarje socken, och i några få socknar två; och ehuru stationernas antal minskades under senare hälften af år 1875, på samma gång postgången inom länet ordnades i öfverensstämmelse med den erfarenhet, som vunnits under 1874 och halfva året 1875, torde likväl kronobrefbärningen numera kunna anses på ett fullt tillfredsställande sätt ersatt genom de nya postgångarne, hvilka jemväl på de flesta orter inom länet tillgodosett allmänhetens billiga anspråk på bättre brefbefordring.

B) **Sjökommunikationer.** Inom länet äro *hamnar* anlagda i Halmstad, Varberg, Falkenberg, Kungsbacka och Bussören, hvarjemte å länets kuster finnas flere naturliga hamnar. Endast i Varbergs hamn kunna temligen djupgående fartyg inlöpa, men den är till omfånget mycket liten. Halmstads hamn i Nissaån uppnår icke öfver 12 fots och Falkenbergs icke öfver 9 till 10 fots djup. En naturlig hamn vid Stensjö i Efra socken är vid inloppet 13 till 14 fot och längre in 9 till 10 fot. Om öfriga hamnars djuplek saknas tillförlitlig upplysning. Den i förra femårsberättelsen omnämnda Bussörens hamn, för hvilkens fullbordande och förbättrande redan af 1870 års fond till understöd för smärre hamnarbeten m. m. anvisats ett statsbidrag af 6,000 kronor, blef vid islossning under Februari 1871 delvis förstörd, men med tillhjälp af ytterligare, enligt nådigt bref den 2 Juni 1871, af samma års enahanda fond erhållet statsanslag å 3,000 kronor och kustboarnes tillskott botades skadan, så att hamnen den 6 November samma år kunde afsynas och blef godkänd. Undervattensbyggnaden, bestående af timmer med stenfyllning

eller s. k. stenistor, befanns emellertid 1873 starkt angripen af sjömask, hvilket ökades under 1874 och 1875, så att hjelklagen gåfvo vika och betydliga ras uppkommo på vågbrytaren, hvarigenom denna hamn för närvarande endast med svårighet kan begagnas af smärre båtar. De för begagnande af hamnarna i länets ofvannämnda fyra städer nu gällande *hamntazor* äro utfärdade den 13 December 1875.

Ångbåtstrafik emellan hamnarna vid Halmstad, Varberg och Falkenberg har under perioden egt rum af nedannämnda ångfartyg, som gjort regelbundna turer emellan Göteborg, Köpenhamn och Lübeck, så att berörda hamnar varit anlöpta sålunda:

a) Halmstad

- år 1871: af "Halland", "Ellida", "Najaden" och "Falken".
 » 1872: af nyssnämnda fyra jemte "Einar" och "Siri".
 » 1873: af desamma som 1872 samt dessutom "Svanen" och "Nordhalland".
 » 1874: af "Halland", "Ellida", "Najaden", "Falken", "Einar", "Svanen" och "Siri".
 » 1875: af desamma som 1874 jemte "Blenda" och en kort tid af "L. J. Bager".

b) Varberg

- » 1871: af "Ellida" 35 gånger, "Najaden" 26 gånger, "Halland" 7 gånger, "Carlsund" 4 gånger och "Falken" 8 gånger.
 » 1872: af "Ellida" 33 gånger, "Najaden" 30 gånger, "Halland" 13 gånger och "Falken" 6 gånger.
 » 1873: af "Ellida" 37 gånger, "Najaden" 27 gånger, "Halland" 22 gånger, "Falken" 9 gånger, "Svanen" 8 gånger och "Nordhalland" 19 gånger.
 » 1874: af "Ellida" 22 gånger, "Najaden" 24 gånger, "Halland" 30 gånger, "Falken" 9 gånger, "Svanen" 15 gånger, "Einar" 14 gånger och "Siri" 7 gånger.
 » 1875: af "Ellida" 16 gånger, "Najaden" 22 gånger, "Halland" 25 gånger, "Falken" 21 gånger, "Svanen" 14 gånger, "Einar" 9 gånger, "Siri" 8 gånger och "Blenda" 3 gånger.

c) Falkenberg

- » 1871: af "Falken" och "Ellida".
 » 1872: af "Halland", "Ellida" och "Kongsbacka".
 » 1873: af "Halland" och "Nordhalland".
 » 1874: icke af något ångfartyg; och
 » 1875: af "Halland" och "Falken".

De egentligen regelbundna turerna två till tre gånger i veckan kunna vanligen iakttagas under tiden från den 15 April till den 15 November, men under öfriga delen af året måste ångbåtsfarten mestadels antingen helt och hållet inställas eller åtminstone inskränkas till några få resor på Halmstad och Varberg.

Under sommarmånaderna har regelbunden ångbåtsfart jemväl hvarje år af perioden underhållits emellan badorten Särö och Göteborg.

I fråga om de för inrikes sjöfarten ankomna och afgångna *segelfartygen*, hafva från sjötullkamrarna i Halmstad och Varberg inkommit följande uppgifter:

Ångbåtstrafik. Segelfart. Fyrar. Telegrafer.

1:o) från sjötullkammaren i Halmstad:

År.	Ankomna.			Afgångna.		
	Förpassade.	Oförpassade.	Summa.	Förpassade.	Oförpassade.	Summa.
	Antal.	Antal.		Antal.	Antal.	
1871.....	393	306	699	667	152	819
1872.....	412	335	747	780	175	955
1873.....	431	397	828	718	311	1,029
1874.....	377	373	750	409	371	780
1875.....	378	319	697	350	289	639

2:o) från sjötullkammaren i Varberg:

År.	Inklarerade.		Utklarerade.	
	Antal.	Lästetal.	Antal.	Lästetal.
1871.....	233	3,978	176	2,663
1872.....	272	4,032	167	2,391
1873.....	282	4,665	164	2,697
1874.....	305	5,895	135	2,514
1875.....	281	5,479	150	2,720
hvarjemte denna sjötullkammare om seglande fartyg till och ifrån utrikes orter angifvit följande förhållanden:				
1871.....	113	1,816	114	1,944
1872.....	61	1,178	97	2,016
1873.....	68	1,505	110	2,137
1874.....	69	1,719	102	2,318
1875.....	65	607	86	955
		{Tons 3,243}		{Tons 3,243}

men sjötullkammaren i Falkenberg har icke meddelat några uppgifter i omförmälda afseenden.

I afseende på *lots-, fyr- och båkväsendet* inom länet har, enligt Chefens i vestra lotsdistriktet tillkännagifvande, inträffat följande förändringar under ifrågavarande femårsperiod, nemligen: att personalen ökats med en fyrmästare, en fyrvaktare och under större delen af tiden ett extra fyrbiträde; att fyrrarnes antal ökats med en fyr å Skrifvareklippan utanför Varberg, vid hvilken fyr nyssnämnde tillkomne personer blifvit anställde; att berörda nya fyr utgöres af ett från grunden 56 fot högt, tiokantigt fyrorn af jernplåt på fot af huggen gråsten med fyrljuset 72 fot högt öfver vattenytan; att fyrljuset består af hvit-röda blänkar från en i tornet anbringad omgående linsfyr med fotogénolja till lysämne; att vid denna fyrrinrättning jemväl blifvit för personalen uppförda ett boningshus, ett förrådshus och en latrin af trä på stenfot och med tak af spån samt en källarbyggnad af gråsten, äfvensom brunn och gångvägar blifvit anlagda; samt att fasta sjömärken uppförts å Skälklippan och skäret Klåback, sex större prickar eller s. k. remmare tillkommit i Kattogat och längs kusten samt en större konprick af jern anbringats å Lillelandsgrundet utanför Nidingen.

Med Eders Kungl. Maj:ts den 22 Januari 1875 lemnade nådiga bifall har på stadgade vilkor en *statstelegrafstation* af

tredje klassen blifvit under nämnda år inrättad i Onsala; i följd hvaraf vid periodens slut funnos fem telegrafstationer inom länet, nemligen i Halmstad, Varberg, Falkenberg, Kungsbacka och Onsala.

Inom länet funnos vid periodens början *postinrättningar* i samtliga städerna och dessutom i Onsala, Gunnarp, Viskabro och Östra Karup. Under perioden hafva tillkommit dylika inrättningar först i Sjögård och sedermera vid kronobrefbärings-skyldighetens upphörande en mängd andra, såsom förut är nämnt, så att vid periodens slut funnos postkontor i Halmstad, Varberg och Falkenberg, postexpeditioner i Laholm, Kungsbacka och Onsala samt 48 poststationer.

Tab. N:o 9 a. C) **Sjöfart och handel.** Enligt bilagde tab. N:o 9 a utgjorde antalet *seglande fartyg* öfver 3 nyläster år 1875 i hela länet 59 st. med en drägtighet af 10,622,59 tons och hade således sedan 1870, då antalet utgjorde 48 st. med ett lästetal af 1,324 nyläster, ökats med 11 st. om ungefär 6,208,26 tons drägtighet, så att länet vid periodens slut tillhörande segelfartyg hade mera än dubbelt så stor drägtighet som vid periodens början. Antalet inom länet hemmahörande ångbåtar, som utgjorde år 1870 fem stycken med 430 hästkrafter och 1875 åtta stycken med 625 hästkrafter, har således också vunnit en betydlig tillökning under perioden.

I afseende på antalet under perioden på eller invid länets kuster *strandade eller annorledes förolyckade fartyg* torde få

Tab. Litt. H. Uppgift om antalet strandade eller annorledes förolyckade fartyg.

	Fartyg, som fått ingen eller ringa skada.			Fartyg, som fått betydlig skada.			Fartyg, som blifvit vrak.			Antal omkomna menniskor.
	Svenska och Norska.	Utländska.	Summa.	Svenska och Norska.	Utländska.	Summa.	Svenska och Norska.	Utländska.	Summa.	
År 1871...	4	1	5	3	2	5	1	3	4	?
» 1872...	2	3	5	1	3	4	2	5	7	?
» 1873...	2	1	3	3	—	3	1	—	1	—
» 1874...	4	1	5	—	—	—	7	2	9	—
» 1875...	3	4	7	1	2	3	1	4	5	—
Summa	15	10	25	8	7	15	12	14	26	—

hänvisas till här intagne tab. Litt. H, som visar, att sammanlagt 35 svenska och norska samt 31 andra nationers fartyg varit på Halländska kusten utsatta för sjöolyckor. Ett af de år 1874 såsom vrak i tabellen upptagna fartygen, ett engelskt, var läck och sjönk i öppen sjö.

Antalet *handlande och deras betjening* år 1875 upptages i Tab. N:o 9 b. medföljande på uppgifterna till Eders Kungl. Maj:ts Kommerskollegium grundade tab. N:o 9 b och utgjorde på landet 141, deraf 121 husbönder, och i städerna 338, deraf 182 husbönder, samt visar således vid jämförelse med 1870, då antalet var på landet 111, deraf 94 husbönder, och i städerna 281, deraf 173 husbönder, en tillökning på landet af omkring 27 proc. och i städerna af ungefär 20,3 proc. Efter de hos Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvande förda anteckningar öfver anmälningar till handels idkande på landet, skulle *landthandlandes* antal utgöra icke mindre än 227 stycken, af hvilka anmält sig 87 under åren 1864 och 1865, 69 åren 1866—1870 och 71 åren 1871—1875, men af dessa hafva naturligtvis många dels affidit och dels upphört med sin handel, hvilket ock torde vara orsaken till det högre antal Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes förteckning på handelsanmälanden angifver.

Inom länet funnos tillsammans 67 ställen för *utskänkning af vin och öl* eller ettdera till förtäring på stället utan sammanhang med bränvinsförsäljning. Af dessa vin- och ölförsäljningsställen tillhöra 31 stycken städerna, deraf ett i Kungsbacka, nio i Varberg, fem i Falkenberg, fjorton i Halmstad och två i Laholm. Uppgiften om antalet 36 stycken vin- och ölförsäljningsställen på landet är grundad på Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes tillståndsresolutioner; och antalet kan derför möjligen vara något mindre derigenom, att en och annan kanske upphört att utöfva eller förverkat sin försäljningsrätt.

Marknader hållas årligen två i Kungsbacka, en i Varberg, två i Falkenberg, en i Halmstad, tre i Laholm, två i hvarje af Mahult, Våxtorps by, Torup och Gunnarp samt en på hvardera stället i Alhult eller Alehulorna, Sjönevad, Heberg och Morup, hvarjemte allmogen samlas till *torgdagar* på landet i Torup, Alhult, Breared, Våxtorp, Hishult, Renneslöf, Krogsred, Köinge, Skällinge och Fastarp, på de flesta af dessa ställen en gång i månaden. Likaledes förekomma äfven *möten för handel med kreatur* i Halmstad, Qvibille, Stafsinge och några få andra ställen. Vid dessa tillfällen för varuhandel samt dessutom hufvudsakligen i länets städer afsätter landtmannen sina produkter af spanmål, kreatur, trävaror, ylle- och linneväfnader samt smiden m. m.

Tab. Litt. I.

Bränvinsförsäljningsafgifter.

	Debiterade							Fördelade till										
	i städerna.		å landet.		Summa kronor.			afkortning o. anordning.		städerna.		socknarna.		hushållnings-sällskapet.		landstinget.		Summa kronor.
År 1871	39,823	56	5,148	75	44,972	31	90	91	23,846	37	3,082	47	8,976	28	8,976	28	44,972	31
» 1872	39,341	03	4,794	07	44,135	10	88	07	23,557	53	2,870	69	8,809	41	8,809	40	44,135	10
» 1873	33,032	87	5,355	15	38,388	02	76	77	19,780	09	3,206	66	7,662	25	7,662	25	38,388	02
» 1874	40,170	60	7,604	80	47,775	40	95	57	24,054	15	4,553	76	9,535	96	9,535	96	47,775	40
» 1875	63,526	23	8,905	50	72,431	73	139	25	38,042	88	5,332	61	14,458	49	14,458	50	72,431	73
Summa	215,894	29	31,808	27	247,702	56	490	57	129,281	02	19,046	19	49,442	39	49,442	39	247,702	56

Under år 1875 idkades inom länet *försäljning af bränvin och andra spritdrycker* å 4 minuterings- och 19 utskänkningsställen på landet samt 6 minuthandels- och 19 utskänkningsställen i städerna. Försäljningen var öfvertagen af bolag i Halmstad och Varberg. För afgifterna af försäljningen och deras fördelning redogöres i föregående tab. Litt. I. Bolagen i Halmstad och Varberg hafva, hvart till sin stad, öfverlemnadt all sin vinst, hvilken blifvit till stadens nytta använd. Den socknarna i länet

tilldelade andelen af bränvinsförsäljningsafgifterna hafva socknarna användt dels till fattigvårdskostnadens minskande och dels till andra för kommunen nödiga utgifters bestridande. Mindre partihandel med bränvin var under år 1875 medgifven åt fem handlande i Halmstad, åt fyra handlande i Falkenberg och åt åtta särskilda personer på landet, af hvilka sistnämnde tre sjelfva tillverkade bränvin.

5. Kameralförhållanden.

Under åren 1871 med 1875 har icke något hemman kommit i eller blifvit upptaget *ur ödesmål* och icke heller har under samma tid något hemman blifvit *nyskattlagdt* med åsatt ränta; men för hemmanet N:o 4 Lustorp i Köinge socken, hvilket år 1823 upptogs ur ödesmål, hafva frihetsåren utgått 1873, så att detta hemman nu utgör gamla räntan.

Något *nybygge* på kronoallmanning är icke upptaget. Någon *skattläggning* eller *tiondesättning* af hemman eller lägenhet har icke heller verkstälts.

Ordinarie rotering är icke under femårsperioden något hemman eller någon lägenhet ålagd.

Vid 1870 års slut utgjorde de uti jordeboken under kolumnen "*Krono*" uppförda hemman, enligt samma års jordeboksförändringsextrakter 187 $\frac{149}{480}$ mtl.

Häraf hafva under ifrågavarande period till skatte försålt dels rena kronohemman:

År 1871, 7 särskilda delar, tillhopa 1 $\frac{11}{8}$ mtl.
 » 1872, 12 » » » 3 $\frac{71}{288}$ »
 » 1873, 26 » » » 6 $\frac{275}{288}$ »
 » 1874, 15 » » » 4 $\frac{91}{144}$ »
 » 1875, 9 » » » 2 $\frac{1}{2}$ » 19 $\frac{77}{144}$ mtl;

dels och s. k. "Halländska kyrkohemman":

År 1871, 4 särskilda delar, tillhopa 1 $\frac{1}{8}$ mtl.
 » 1872, 14 » » » 3 $\frac{23}{40}$ »
 » 1873, 5 » » » 1 $\frac{7}{12}$ »
 » 1874, 5 » » » 1 $\frac{5}{16}$ »
 » 1875, 8 » » » 2 $\frac{1}{2}$ » 10 $\frac{23}{240}$ mtl. 29 $\frac{227}{360}$ mtl.

Återstoden af kronohemmanen var således vid 1875 års slut 157 $\frac{979}{1440}$ mtl,

deruti likväl inbegripne kungsladugårdar och Halmstads slottsjord, tillsammans 17 $\frac{1}{4}$ mantal, samt boställen, preste-, stom- och mensalhemman, jemte en del af de s. k. "Halländska kyrkohemmanen", af hvilka, utom ofvan upptagna 10 $\frac{23}{240}$ mantal, till skatte försålt 2 $\frac{1}{2}$ mantal utsockne frälse.

Af *landtstatsboställena* inom länet äro 5 stycken, om tillsammans 4 mantal, till kronan indragna och för statsverkets räkning utarrenderade.

Förpantningar och *jordafsöndringar* under såväl vissa år som för alltid från skattlagda hemman hafva, synnerligast i sydligare delen af länet, betydligt tilltagit, ehuruval endast ett ringa antal, på grund af vederbörandes uraktläthenhet att derom göra anmälan, af Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvande faststälts, med åläggande af årlig afgäld till stomhemmanet, nemligen:

År 1871..... 4 stycken,
 » 1872..... 6 »
 » 1873..... 5 »

År 1874..... 2 stycken,
 » 1875..... 2 »
 eller tillsammans 19 stycken.

Medföljande tabb. N:is 10 a, 10 b och 12 utvisa: Tab. N:is 10 a, 10 b. 11.

1:o. Förhållandet vid 1875 års slut med såväl antalet af hemman och lägenheter som brukningsdelar, äfvensom desammas uppskattningsvärden;

2:o. Antalet af städernas tomter och jordar jemte dessas uppskattningsvärden; och

3:o. Summa *kronouppbörd* inom länet jemte restantier derå; af hvilken tabell inhemtas, att restantierna vid hvarje uppbördsårs slut icke utgjort några betydliga belopp och att uppbörden således med drift och ordning blifvit handlagd.

De *utlänningar*, hvilka utan att hafva förvärfvat svensk medborgarerätt vid 1875 års slut besuto fast egendom inom länet, voro till nationalitet och antal följande:

Nationalitet.	Antal		Fastighetens	
	fastighets-egare.	som bebo sin egande fastighet.	mantal.	taxeringsvärde. Kronor.
a) i städerna.				
Danskar.....	1	1	} landeri å Halmstads område, hus och tomter i Laholm.	25,000
Engelsmän.....	2	—		11,000
b) å landet.				
Danskar.....	16	14	26 $\frac{3}{4}$	881,600
Tyskar.....	6	5	14 $\frac{1}{2}$	439,800
Norrmän.....	1	1	9 $\frac{1}{2}$	309,400
Summa	26	21	50 $\frac{23}{24}$	1,666,800
hvilka utlänningar tillika voro egare af berörda fastigheter. Dessutom arrenderades vid 1875 års slut landt-egendommar inom länet af följande antal utlänningar nemligen:				
Danskar.....	2	2	3 $\frac{1}{2}$	99,500
Tyskar.....	1	1	7 $\frac{1}{2}$	187,000
Summa	3	3	11 $\frac{1}{2}$	286,500

hvilka fastigheter ej heller äro bland dem, som af utlänningar egas. Alla dessa utlänningar hafva utmärkt sig för laglydnad, ordentlighet och stor förmåga att sköta jordbruk.

De inom länet varande *fideikommissegendomar* äro:

1:o i Tölö socken: säteriet Gåsvadsholm med underlydande, hvar till friherrliga ätten Silfverschiöld innehar fideikommissrätten;

2:o i Fjärås socken: säteriet Dal med underlydande äfven för friherrliga Silfverschiöldska ätten;

3:o i Veddige socken: säteriet Björkholm med underlydande, fideikommiss för von Döbeluska släkten;

4:o i Vapnö socken: säteriet Vapnö med underlydande, der till fideikommissrätten tillhör adliga ätten Staël von Holstein; och

5:o i Eldsberga socken: säteriet Stjernarp med underlydande, som är fideikommiss inom friherrliga släkten Stierncrona.

Tab. N:o 11. Om fortgången af *skiftesverket* inom länet lemna tab. N:o

II upplysning; hvarjemte, enligt Förste Landtmätarens i länet uppgift, meddelas: att orsaken, hvarför under rubriken "skiftade mantal" de "oförmedlade" visade en så betydligt mindre summa, än "nuvarande", härrörde af föreskriften i 34:e punkten

af Kungl. Landtmäteristyrelsens cirkulär den 4 November 1867; att allmänna skiftesverket i länet nu så betydligt fortskridit, att vid periodens slut den 31 December 1875 tillsammans 2,373 förmedlade mantal undergått enskifte eller laga skifte på alla egorna och 14 förmedlade mantal på ensamt inegorna, att omkring 25 förmedlade mantal vore under laga skiftesbehandling på alla egorna och att omkring 300 mantal, såsom t. ex. enstaka hemman med endast en åbo, herregårdar, boställen o. d. troligen icke komme att undergå laga skifte; att, då 1825 års jordebok upptager länets hemmantal å landsbygden till närmast 2,917 förmedlade mantal, 205 sådana approximativt beräknade återstode, hvilka sannolikt blefvo föremål för laga skifte; att dessa egentligen tillhörde länets östra socknar eller skogs- och bergsbygden, hvarest jorden är mycket svag utan tillgång på mergel; samt att skiftesverket fortfarande utöfvat ett högst välgörande inflytande på jordbruket, hvilket bevisades såväl af jordens bättre skötsel som af den ökade spannmålexporten.

Beträffande länets *kommunala inkomster och utgifter* eller finanser torde få hänvisas till den särskilda statistik deröfver, som från och med år 1874 upprättas och af Statistiska Centralbyrån omedelbart bearbetas.

6. Politi.

Förutom de allmänna elementarläroverken för gossar och folkskolorna funnos vid periodens slut följande *undervisningsanstalter* inom länet, nemligen:

1:o. Länet *landbrukskola* fortfarande å egendomen Lindhult i Stafsinge socken. Skolan, som åtnjuter årligt statsanslag af 4,000 kronor och hvarest meddelas undervisning åt tolf frilärningar under tvåårig lärokurs, har en förste lärare, en andre lärare, en lärare i slöjd, en i smide och en i trädgårdsskötsel samt begagnas af allmogens söner för inhemtande af kunskaper, dels att vinna anställning såsom rättare och dels att biträda vid skötandet af föräldrarnes jordbruk, hvarigenom landbrukskolan utöfvar ett välgörande inflytande på landthushållningen. Derjemte få årligen vid Lindhults trädgård fyra folkskollärare, på bekostnad af länets hushållningssällskap, genomgå en undervisningskurs i trädgårdsskötsel och skogsplantering.

2:o. *Folkhögskolan i Pårp*, som bildades år 1872 samt underhålles genom anslag af staten och landstinget jemte bidrag af enskilde till sammanlagdt belopp af omkring 5,000 kronor årligen.

Statsbidraget har utgjort

för år 1873	kronor 1,150
» » 1874	» 1,525
» » 1875	» 1,500

och landstinget har till skolan anvisat år 1872 särskildt till materiel 500 kronor samt under hvart och ett af åren 1873, 1874 och 1875 i ett för allt 1,000 kronor. Skolans högsta ledning är anförtrodd åt en styrelse af nio personer, men närmaste tillsynen utöfvas af skolans föreståndare, som tillika är förste lärare och biträdes af en andre lärare, hvarjemte särskildt anställda personer meddela lärlingarne undervisning i teckning och sång. Hvarje lärokurs är bestämd till fem månader med nio timmars daglig undervisning. Sedan folkhögskolan, som är af-

sedd att gagna hela länet och därför blifvit under innevarande år 1876 flyttad nordligare i länet, på hösten 1872 började sin verksamhet, hafva intill 1875 års slut tillsammans 92 lärlingar i skolan erhållit undervisning.

3:o. *Elementarläroverket i Halmstad för flickor*, hvilket först af lektorerna vid högre elementarläroverket för gossar inrättades och på hösten 1867 öppnades, men icke anlätades af flere än omkring 42 lärlingar i medeltal, ett alltför ringa antal för att kunna bereda läroverkets egare och lärare tillräcklig ersättning för deras möda. År 1872 blef därför fråga om läroverkets upplösning; och sådan förekom blott derigenom, att enskilda medlemmar af sambället trädde emellan och åtog sig ansvara vederbörande för en viss minsta inkomst. Det oaktadt föranledde emellertid de ekonomiska svårigheterna flickskolans upplösning på våren 1874, så att under hösten, vintren och våren 1874—1875 icke fanns någon högre undervisningsanstalt för flickor i länet. Emellertid hade 1874 års riksdag anvisat medel till understöd åt dylika läroanstalter; och sedan några af staden Halmstads mest framstående samhällsmedlemmar trädt i spetsen och vidtagit åtgärder för inrättande af ett högre elementarläroverk i staden för qvinlig ungdom, samt Eders Kungl. Majt genom nådigt bref den 26 Februari 1875 der till anslagit 1,500 kronor för 1875, så öppnades den 1 September samma år det nuvarande allmänna elementarläroverket i Halmstad för qvinlig ungdom.

4:o. Ett *elementarläroverk i Varberg för qvinlig ungdom*, hvar till under periodens sista år en förut befintlig flickskola i Varberg då utvidgades.

5:o. *Slöjdskolan i Halmstad för äldre flickor* vid folkskolan med en lärarinna, som årligen undervisat 35 flickor. Skolans inkomster och utgifter redovisas i följande tabell:

Uppgift om slöjdskolan för flickor i Halmstad.

	I n k o m s t e r.				U t g i f t e r.			
	Halfva behållningen af arbetet i skolan.	Anslag af Halmstads stad.	Räntor af donationsmedel.	Summa.	Lärarinna's lön samt lön för penningar.	Ved och diverse kostnader.	Premier till lärjungarne.	Summa.
År 1871	25	—	540	565	220	89 50	270	579 50
” 1872	26 25	—	540	566 25	220	117	270	607
” 1873	—	—	540	540	220	130	270	630
” 1874	15 50	100	550 50	666	220	132	270	622
” 1875	10 75	100	561	671 75	220	132	291	643
Summa kronor	77 50	200	2,731 50	3,009	1,100	600 50	1,371	3,071 50

6:o. Slöjdskolan i Eldsberga socken, der fortfarande en lärarinna med 100 kronor årligt arvode undervisat 30 till 40 flickor i handarbeten.

7:o. Slöjdskolan i Snöstorps socken likaledes med en lärarinna, som fortfarande mot årligt arvode af 100 kronor undervisat omkring 50 af ortens mindre bemedlade flickor i hvarje-handa fruntimmersarbeten.

8:o. En slöjdskola för flickor i Skummeslöfs socken, öppnad år 1875 af ryttmästaren och kommandören m. m. P. von Möller på hans egen bekostnad. Denna skola skötes af två lärarinnor och begagnas af 40 till 50 lärjungar.

9:o. Slöjdskolan för flickor i Varberg, hvilken fortfarande varit i verksamhet under perioden.

10:o. Slöjdskolan för flickor i Falkenberg, om hvilken åberopas förra femårsberättelsen.

11:o. Den i förra berättelsen omförmälda skolan för handtverkslärningar i Halmstad, som dock blifvit förändrad till en s. k. fortsättningsskola och begagnas såväl af handtverkslärningar som af andra, hvilka lemnat folkskolan och vilja inhämta vidare kunskaper. I skolan har undervisats två timmar hvarje Måndag och Onsdag af två lärare med 150 kronor i årlig lön hvardera och af en lärare i teckning med 75 kronors lön årligen. Skolan begagnades år 1871 af ungefär 30, år 1872 af omkring 40 samt åren 1873, 1874 och 1875 i medeltal årligen af 60 lärjungar.

12:o. Småbarnsskolan i Halmstad, stiftad 1841 och upprätthållen hufvudsakligen genom årliga bidrag af stadens sparbank, har fortgått på enahanda sätt som under åren 1866—1870.

13:o. Söndagsskolan för tjenstfolk och handtverksarbetare i Varberg, hvilken fortfarande äfven under denna femårsperiod.

Dessutom verkade under åren 1871—1874 en af Styrelsen för Sjömanshuset i Halmstad der inrättad förberedande skola för unge sjömän, hvilken dock 1875 tills vidare upphörde. Till denna skolas underhåll hade sjömanshuset under åren 1871—1874 utbetalt 579 kronor 50 öre.

Äfven under nu ifrågakommande femårsperiod hafva Smålands m. fl. provinser *hypoteksförening* och Hallands *enskilda bank* fortsatt sin verksamhet inom länet, den senare med kontor i Halmstad, Varberg, Falkenberg och Laholm; hvarjemte Göteborgs *enskilda bank* fortfarande haft kommissionskontor i Kungälv. Hallands *enskilda banks* rörelse tydliggöres af nedanstående tab. Litt. K.

För de inom länet befintliga, med vederbörligen stadfästa Tab. N:o 13. reglementen försedda *sparbanker* redogöres i bifogade tab. N:o 13, hvarvid anmärkes: att någon klassifikation af delegarne i Fjäre härads sparbank icke kunnat erhållas, oaktadt derom gjord erinran, men hafva talen i detta hänseende för åren 1871, 1872 och 1875 kunnat kompletteras med de till Statistiska Centralbyrån lemnade uppgifterna; att Årstads sockens sparbank, enligt det af Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvande den 5 Maj 1875 stadfästa reglementet, först samma år börjat sin verksamhet och således under perioden tillkommit; att antalet sparbanksdelegare, som vid 1870 års slut utgjorde 1 på omkring 19 af länets invånare med ungefär 134 kronor 78 öre behållning på hvarje delegare, vid 1875 års slut uppgick i medeltal till 1 på omkring 10 invånare med en behållning af

Tab. Litt. K.

Uppgift om Hallands enskilda banks upp- och utlåningsrörelse.

	Diskontrörelsen.		Kreditörrelsen.		Depositionsrörelsen.		Upp- och afskrifningsrörelsen.		Sammanlagda omsättningsbeloppen.
	Utlånta.	Inbetalda.	Uttagna.	Insatta.	Insatta.	Uttagna.	Insatta.	Uttagna.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
År 1871	1,824,959	1,774,843	5,388,080	5,342,840	1,121,460	1,254,240	2,749,550	2,747,280	22,203,253
” 1872	2,145,263	2,009,781	6,090,720	6,017,875	832,630	944,090	3,067,611	2,838,185	23,886,187
” 1873	2,791,083	2,652,254	6,877,083	6,773,477	1,433,135	1,297,310	4,333,317	4,409,340	30,567,003
” 1874	3,227,655	2,908,899	7,520,392	7,530,481	1,894,643	1,478,080	4,201,340	4,254,012	33,015,506
” 1875	3,085,963	3,129,728	8,037,687	7,973,223	2,258,493	2,202,178	3,834,303	3,869,450	34,391,028

185 kronor 62 öre på hvarje delegare; att sparbankerna hållits tillgängliga i allmänhet 2 till 3 timmar en dag i veckan; samt att de gifvit delegarne ränta efter fem proc. med det undantag, att Efra och Årstads sparbanker år 1875 tillgodofört sina delegare fem och en half procent.

Dessutom finnes i Vessige socken en inrättning, som mot ränta mottager och utlånar penningar samt kallar sig "Vessige sparbank"; men som dess rörelse var att anse mera såsom en bankir- än såsom en sparbanksrörelse, vägrades fastställelse å upprättadt förslag till reglemente, helst detta äfven i flera afseenden befanns innehålla mindre lämpliga föreskrifter. Det oaktadt har den s. k. sparbanken, stiftad 1866 med en sammanskjuten grundfond af 50,000 kronor, alltsedan fortgått; och vid ifrågavarande femårsperiods slut voro i den s. k. sparbanken, som gifvit sex och tagit sju proc. ränta, inestående ett belopp af 260,000 kronor.

Vid *Slottsmöllans* klädesfabrik å staden Halmstads område finnas fortfarande dels en *sparbank*, hufvudsakligen afsedd för fabriksarbetarne, men tillgänglig äfven för andra, dels ock en *sjuk- och begravningskassa*, som är arbetarnes uteslutande tillhörighet. Om dessa kassor återopas tabb. Litt. L och M.

Om *Halmstads Sjömanshuskassa* torde få hänvisas till följande tab. Litt. N; och är om de i Halmstad jemväl befintliga *Handelsföreningens kassa* samt *Handverksidkarnes pensions-, sjuk- och begravningskassa* uppgifvet, att deras behållningar för året utgjort:

	den förras.		den senares.	
	Kronor.		Kronor.	
för år 1871.....	1,441	15	2,880	—
» » 1872.....	1,513	15	3,109	—
» » 1873.....	1,671	58	3,387	—
» » 1874.....	1,741	79	3,534	35
» » 1875.....	1,817	59	3,692	58

Den af ryttmästaren och kommandören m. m. P. von Möller å säteriet *Gamla Skottorp* inrättade *sparkassa* eller mindre sparbank för godsets befolkning har under perioden fortgått och lemnat insättarne fem proc. ränta.

Tab. Litt. N. Uppgift om Halmstads Sjömanshuskassa.

	Behållning vid årets början från föregående år.		Inkomster under året af		Summa.	Utgifter under året till			Behållning vid årets slut.					
	Kronor.	Kronor.	räntor.	kollektmedel, påskatt och lastpenningar m. m.		Kronor.	Kronor.	Kr.		Kronor.				
											Kronor.	Kronor.	Kronor.	
År 1871.....	20,435	49	1,191	—	556	33	22,182	82	962	94	284	84	20,935	04
» 1872.....	20,935	04	1,123	08	564	—	22,622	12	726	32	345	—	21,550	80
» 1873.....	21,550	80	1,154	02	757	35	23,462	17	812	52	277	65	22,372	—
» 1874.....	22,372	—	1,198	93	742	80	24,313	73	991	83	238	88	23,083	02
» 1875.....	23,083	02	1,336	95	899	39	25,319	36	859	75	197	40	24,262	21

Tab. Litt. L.

Uppgift om Slottsmöllans sparbank.

	Antal delegare vid räkenskapsårets slut.	Behållning från föregående räkenskapsår.		Insättningar under året.		Summa.		Uttagningar under året.		Behållning vid räkenskapsårets slut.	
		Kronor.		Kronor.		Kronor.		Kronor.		Kronor.	
Från den 1 Juli 1870 till den 1 Juli 1871.....	542	60,556	28	73,503	45	134,059	73	41,546	79	92,512	94
» » » 1871 » » » 1872.....	531	92,512	94	87,066	94	179,579	88	45,513	95	134,065	93
» » » 1872 » » » 1873.....	557	134,065	93	77,904	79	211,970	72	47,298	02	164,672	70
» » » 1873 » » » 1874.....	590	164,672	70	125,488	78	290,161	48	62,810	15	227,351	33
» » » 1874 » » » 1875.....	586	227,351	33	131,257	16	358,608	49	134,361	60	224,246	89

Tab. Litt. M.

Uppgift om Slottsmöllans arbetares sjuk- och begravningskassa.

	Antal delegare vid räkenskapsårets slut.	Behållning vid räkenskapsårets början från föregående räkenskapsår.		Inkomster under året af			Summa.	Utgifter under året till			Behållning vid räkenskapsårets slut.						
		Kronor.		inträdesafgifter och afdragen arbetsförtjenst.	Kronor.	räntor och andra bidrag.		Kronor.	sjukhjelp.	begravningshjelp.		omkostnader och annat.					
													Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
Från den 1 Oktober 1870 till den 1 Oktober 1871.....	480	4,728	33	2,599	37	435	56	7,763	26	1,435	34	100	—	293	28	5,934	64
» » » 1871 » » » 1872.....	464	5,934	64	2,957	73	406	23	9,298	60	1,444	67	75	—	367	06	7,411	87
» » » 1872 » » » 1873.....	506	7,411	87	3,079	65	471	93	10,963	45	1,393	47	125	—	359	93	9,085	05
» » » 1873 » » » 1874.....	476	9,085	05	3,277	45	497	04	12,859	54	1,744	33	300	—	290	25	10,524	96
» » » 1874 » » » 1875.....	461	10,524	96	3,032	30	793	30	14,350	56	1,549	75	100	—	395	—	12,305	81

i vidsträcktare mån, än att Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvande förordnat särskild polistillsyningsman för arbetarne vid den under byggnad varande Halmstad—Vernamo—Nässjö-jernvägen; och något nämnvärdt störande af allmänna ordningen genom arbetarne har ej heller försports.

För öfrigt hafva några kommuner i länet inom sig bildat särskild *kommunalpolis*, vanligen bestående af en befälhafvare och lika många konstaplar eller biträden, som antalet rotar inom kommunen; och i sådant afseende har Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvande fastställt reglementen för kommunalpolis i följande socknar, nemligen:

- den 4 November 1871 uti Rolfstorps socken,
- » 22 Maj 1872 » Sibbarps »
- » 22 Oktober 1872 » Ullareds »
- » 5 Maj 1875 » Värö »
- » 6 Juli » » Lindbergs »
- » 6 » » » Östra Karups »
- » 3 November » » Årstads »
- » 31 December » » Eldsberga »

och senast den 2 Juni innevarande år för Vessige och Askome socknars kommunalpolis. I hvad mån dessa polisinställningar lyckats motsvara det med dem åsyftade ändamålet har emellertid icke hunnit vid periodens slut tillförlitligt utrönas, desto mindre som detta, isynnerhet under de första åren, väsentligen beror af befälhafvarens personliga egenskaper.

Saltsjöbaden vid Särö och Varberg hafva äfven under nu ifrågakvarande femårsperiod varit allmänt begagnade, men uppgift på badgästernas antal saknas.

Kallvattenkuranstalten i Halmstad finnes kvar och har under hvart och ett af åren 1871—1875 lemnat fribad åt mindre bemedlade sjuka. Anstalten tillhör numera staden Halmstad, som år 1874 inköpte den.

I fråga om länets båda *sjukvårdsinställningar* i Halmstad och Varberg återopas tabb. P och Q, hvarjemte meddelas: att egosängsavgiften vid södra Hallands sjukvårdsinställning under

alla åren utgått med 1 krona af personer ej tillhörande sjukvårdsdistriktet, med 50 öre af distriktet tillhörande bättre bemedlade och med 25 öre af mindre bemedlade inom distriktet, såsom tjänare och arbetsfolk, allt för plats i de allmänna sjukhusen och för hvarje dag, samt med 2 kronor om dagen af utom distriktet boende och 1 krona 50 öre om dagen af inom distriktet boende för enskildt rum, hvilka afgifter dock fått erläggas med 50 proc. förhöjning för sinnessjuka, intagna för profkurs undergående, i anseende till deras behof af mera vård och tillsyn; att legosängsavgiften vid norra Hallands sjukvårdsinställning under perioden utgjort för enskildt rum 1 krona 20 öre samt för plats i de allmänna sjuksalarna af utom länet boende 1 krona och af distriktet tillhörande personer i första klassen 50 öre och i andra klassen 25 öre, allt för hvarje dag; att till sjukvårdsinställningarnas underhåll uppburits under periodens tre första år 1871—1873 kurhusavgift årligen med 25 öre af hvarje inom länet mantalsskrifven person, samt under åren 1874—1875 sjukvårdsavgift hvarje år med 50 öre för man och 25 öre för qvinna, mantalsskrifven inom länet; samt att sjukvårdsinställningarna dessutom af länets landsting åtnjutit ett årligt anslag af 2,500 kronor hvardera under perioden.

Inom länet hafva under perioden funnits tre *provinsialläkare*, fem *stadsläkare*, af hvilka den i Falkenberg dock äfven är den ene af provinsialläkarna, och två *lasarettsläkare*. Vid periodens slut voro i länet anställda en *länsdjurläkare*, boende i Halmstad, och fyra andra *veterinärer*, aflönade af länets hushållningssällskap och stationerade en i hvarje af länets öfriga städer. *Barnmorskornas* antal utgjorde vid 1875 års slut 46, deraf 5 boende i Halmstad, 2 i Laholm, en i hvarje af Kungsbacka, Varberg och Falkenberg samt de öfriga på landet, hvarjemte en barnmorskeplats var vakant. Samtliga barnmorskorna, utom tre af de i Halmstad bosatta, aflönas af de kommuner, för hvilka de blifvit antagna till befattningen. Med hänsyn till provinsialläkaredistriktet tillhöra 9 barnmorskor norra, 21 mellersta och 14 södra provinsialläkaredistriktet. *Apotek* finnas endast ett i hvarje af länets fem städer.

Tab. Litt. P. Uppgift om Södra Hallands sjukvårdsinställning.

Tab. Litt. Q. Uppgift om Norra Hallands sjukvårdsinställning.

År	Sängplatser.					Inkomster under året.		S u m m a.	Utgifter under året.			För året uttaxerad belopp.	Sängplatser.				Inkomster.	Utgifter.	För året belöpnade sjukvårdsavgifter.									
	Tillgängliga		Dagl. i medeltal begagnade			Balans från föregående år.	Uppbörd.		Arbörning, sjukvård och aflönningar m. m.	Balans till nästkommande år.	Tillgängliga.		Dagl. i medeltal begagnade			Inkomster.				Utgifter.								
	å lasarett-afdelningen.	å kurhus-afdelningen.	Summa.	å lasarett-afdelningen.	å kurhus-afdelningen.								Summa.	Kronor.	Kronor.						Kronor.							
1871..	58	8	66	23	5	28	8,502	76	15,658	56	24,161	32	20,074	89	4,086	43	9,397	56	14	13	4	17	10,418	14	12,783	91	?	—
1872..	58	8	66	29	3	32	4,086	43	22,824	69	26,911	12	20,545	92	6,365	20	9,147	88	14	14	3	17	13,546	43	12,828	01	?	—
1873..	58	8	66	34	3	37	6,365	20	20,581	11	26,946	31	24,618	53	2,327	78	7,452	50	12	12	2	14	12,502	20	14,740	85	?	—
1874..	58	8	66	38	2	40	2,327	78	21,199	41	23,527	19	22,836	63	690	56	11,288	29	14	14	1	15	16,926	75	15,542	91	12,194	40
1875..	58	8	66	43	2	45	690	56	21,506	55	22,197	11	21,670	86	526	25	11,468	22	12	12	1	13	16,480	—	10,652	68	12,349	65

K. M:ts Befallningshafvandes femårsberättelser 1871—1875. Hallands län.

Tab. N:o 14. Angående *fattigvården* i länet under nu ifrågavarande femårsperiod lemnar tab. N:o 14 de upplysningar, hvilka i ämnet kommit Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvande tillhanda. Endast det torde böra tilläggas, att i några få kommuner utgått understöd utöfver hvad tabellen upptager, jemväl i spanmål, hvars värde icke är i sifferuppgiften inberäknadt. Ett par kommuner hafva under de två sista åren af perioden sökt ordna sin

fattigvård genom inköp och användande af s. k. fattiggård, men i hvad mån detta visat sig ändamålsenligt och gagnande, har ej kommit till Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes kännedom och lärer i allt fall svårligen hunnit vid periodens slut ådagläggas.

Halmstads slott den 28 December 1876.

F. W. LEIJONANCKER.

Gustaf Lindgren.

H. G. Nycander.

Tab. No 1.
FOLKMÄNGD.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
	Den 31 December, enligt presternas sammanräknade redogörelser.			Enligt de mantalslängder, som upprättats vid slutet af motsstående år.						Bevärings- manskap af alla 5 klasserna enligt form. H i Nåd. för- ordn. d. 9 Febr. 1861.	Enligt årets mönster- rollor appro- berade bevärings- pligtige.
				Hela folkmängden af			Deraf frie från mantals- penningar.				
	Mankön.	Qvinkön.	Summa.	Mankön.	Qvinkön.	Summa.	Mankön.	Qvinkön.	Summa.		
Å landsbygden.											
1871.....	56,567	59,623	116,190	56,373	59,488	115,861	26,582	29,247	55,829	2,803	495
1872.....	56,803	60,047	116,850	56,531	59,705	116,236	26,658	29,306	55,964	2,848	625
1873.....	57,200	60,383	117,583	56,819	60,181	117,000	26,786	29,402	56,188	2,854	581
1874.....	57,656	60,498	118,154	57,064	60,411	117,475	26,867	29,399	56,266	2,715	601
1875.....	58,035	60,842	118,877	57,527	60,507	118,034	27,004	29,283	56,287	2,838	616
I städerna.											
Halmstad 1871.....	2,695	3,271	5,966	2,639	3,132	5,771	1,238	1,368	2,606	62	17
1872.....	2,818	3,472	6,290	2,719	3,306	6,025	1,296	1,454	2,750	54	17
1873.....	2,953	3,600	6,553	2,811	3,511	6,322	1,348	1,528	2,876	63	24
1874.....	3,030	3,687	6,717	2,978	3,603	6,581	1,432	1,571	3,003	58	27
1875.....	3,050	3,751	6,801	3,021	3,703	6,727	1,420	1,591	3,011	66	22
Varberg 1871.....	1,039	1,388	2,377	1,001	1,330	2,331	414	553	967	64	7
1872.....	1,062	1,360	2,422	1,033	1,338	2,371	450	561	1,011	72	5
1873.....	1,080	1,391	2,471	1,047	1,357	2,404	447	554	1,001	87	9
1874.....	1,077	1,422	2,499	1,089	1,419	2,508	482	585	1,067	76	10
1875.....	1,113	1,429	2,542	1,064	1,437	2,501	459	594	1,053	90	12
Laholm 1871.....	604	764	1,368	605	758	1,363	282	309	591	56	6
1872.....	605	764	1,369	592	763	1,355	284	321	605	40	4
1873.....	648	790	1,438	590	762	1,352	281	321	602	41	3
1874.....	664	794	1,458	636	774	1,410	295	329	624	42	6
1875.....	682	778	1,460	655	813	1,468	314	344	658	36	3
Falkenberg 1871.....	619	740	1,359	617	753	1,400	296	320	616	52	4
1872.....	617	748	1,365	606	753	1,359	271	312	583	48	4
1873.....	648	747	1,395	615	744	1,359	273	309	582	40	1
1874.....	650	764	1,414	624	721	1,345	272	299	571	53	8
1875.....	661	794	1,455	632	753	1,385	294	308	602	53	7
Kungsbacka 1871.....	253	329	582	252	321	573	89	112	201	29	1
1872.....	257	318	575	263	328	591	90	115	205	27	1
1873.....	258	310	568	260	316	576	93	114	207	24	—
1874.....	246	314	560	258	310	568	89	108	197	28	4
1875.....	252	323	575	246	314	560	85	108	193	20	2
Summa för länets samtliga städer år 1875	5,758	7,075	12,833	5,621	7,020	12,641	2,572	2,945	5,517	265	46
I hela länet.											
1871.....	61,777	66,065	127,842	61,517	65,782	127,299	28,901	31,909	60,810	3,066	530
1872.....	62,162	66,709	128,871	61,744	66,193	127,937	29,049	32,069	61,118	3,089	656
1873.....	62,787	67,221	130,008	62,142	66,871	129,013	29,228	32,228	61,456	3,100	618
1874.....	63,323	67,479	130,802	62,649	67,238	129,887	29,437	32,291	61,728	2,972	656
1875.....	63,793	67,917	131,710	63,148	67,527	130,675	29,576	32,228	61,804	3,103	662

Tab. N:o 2 a.

JORDVIDDEN OCH DESS FÖRDELNING.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
	Nuvarande mantal.	A n t a l		Hela egoviddens i tunnland.	D e r a f			
		bruksningsdelar.	jordtorp och andra jordlägenheter.		Trä-, humle- och kålgård.	Åker och annan odlad jord.	Naturlig äng.	Skogbärande mark.
Å landsbygden:								
1871	2,916,857	11,454	4,944	957,971	1,837	193,145	79,602	105,496
1872	2,916,857	11,544	4,985	957,971	1,874	194,023	78,342	105,905
1873	2,916,857	11,568	4,991	957,971	1,957	195,663	78,504	105,885
1874	2,916,857	11,340	5,042	957,971	2,282	204,121	76,722	106,682
1875	2,916,857	11,594	5,029	957,971	2,356	205,502	76,370	107,054
I städerna:								
1871	41,764	545	41	8,193	38	4,722	845	105
1872	41,764	542	38	8,193	49	4,753	813	105
1873	41,764	545	53	8,193	49	4,773	787	111
1874	41,764	540	36	8,193	49	4,787	867	111
1875	41,764	545	38	8,193	56	4,826	870	111
I hela länet:								
1871	2,958,621	11,999	4,985	966,164	1,875	197,867	80,447	105,601
1872	2,958,621	12,086	5,023	966,164	1,923	198,776	79,155	106,010
1873	2,958,621	12,113	5,044	966,164	2,006	200,436	79,291	105,976
1874	2,958,621	11,880	5,078	966,164	2,331	208,908	77,589	106,793
1875	2,958,621	12,139	5,067	966,164	2,412	210,328	77,240	107,165
I medeltal för alla fem åren:								
Å landsbygden	2,916,857	11,500	4,998	957,971	2,061,2	198,490,8	77,908	106,200,4
i städerna	41,764	543	41	8,193	48,2	4,772,2	836,4	108,6
i hela länet	2,958,621	12,043	5,039	966,164	2,109,4	203,263	78,744,4	106,309

Tab. N:o 2 b.

DEN ODLADE EGOVIDDENS ANVÄNDNING.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
	O d l a d e g o v i d d a n v ä n d t i l l									
	Höstsäd.	V å r s ä d.		Potatis.	Andra rotfrukter.	Spånadsväxter.	Gräs och andra foderväxter till		Andra värtslag.	Träde.
		sträsäd.	baljväxter.				bete.	skörd.		
Å landsbygden:										
1871	27,672	85,150	2,413	11,364	1,231	1,964	16,998	31,810	200	14,026
1872	27,523	86,193	2,512	11,109	1,373	1,929	17,251	31,362	308	14,463
1873	26,445	86,784	2,531	10,540	1,263	1,905	18,324	32,808	352	14,645
1874	27,238	91,316	2,564	11,001	936	1,811	20,120	32,770	385	15,961
1875	28,252	92,207	2,603	10,653	926	1,738	20,294	32,832	305	15,640
I städerna:										
1871	767	1,794	41	327	30	6	260	1,046	—	451
1872	780	1,801	35	294	36	8	160	1,153	—	476
1873	748	1,856	37	289	34	5	157	1,303	—	344
1874	750	1,718	30	303	41	5	338	1,125	—	477
1875	765	1,865	30	279	46	3	273	1,089	—	476
I hela länet:										
1871	28,439	86,944	2,454	11,691	1,261	1,970	17,258	32,856	200	14,477
1872	28,303	87,994	2,547	11,403	1,409	1,937	17,411	32,515	308	14,939
1873	27,193	88,640	2,563	10,829	1,297	1,910	18,481	34,111	352	14,989
1874	27,988	93,034	2,594	11,304	977	1,816	20,458	33,895	385	16,438
1875	29,017	94,072	2,633	10,932	972	1,741	20,567	33,921	305	16,116
I medeltal för alla fem åren:										
Å landsbygden	27,426	88,330	2,524,6	10,933,4	1,145,8	1,869,4	18,597,4	32,316,4	310	14,947
i städerna	762	1,806,8	34,6	298,4	37,4	5,4	237,6	1,143,2	—	444,8
i hela länet	28,188	90,136,8	2,559,2	11,231,8	1,183,2	1,874,8	18,835	33,459,6	310	15,391,8

Tab. N:o 2 c.
UTSÄDESBELOPPET.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
Hela utsädesbeloppet i tunnor af													
	Hvete,		Råg,		Korn.	Hafre.	Blandsäd.	Ärter.	Bönor.	Vicker.	Bo-hvete.	Potatis.	Lin och Hampa.
	höst-.	vår-.	höst-.	vår-.									
Å landsbygden:													
1871.....	1 894	944	21,077	1 967	10,846	75,775	6,612	494	1,148,5	792	120	44,565	1,477
1872.....	1 916	968	21,012	1,975	10,546	77,258	6,693	499	1,169	827	112	44,996	1,446
1873.....	1 806	1,536	20,437	1,997	10,825	77,973	6,996	526	1,131	838	108	44,193	1,428
1874.....	2,211	1,572	19,779	2,177	10,936	83,427	6,855	522	1,129	791	98,5	45,471	1,365
1875.....	2,320	1,618	21,121	2,120	10,822	83,909	6,729	556	1,176,5	802,5	94	44,470	1,329
I städerna:													
1871.....	47	2	628	29	152	1,750	97	11	5	49	5	1,430	5
1872.....	54	9	602	25	134	1,815	82	11	4	25	5	1,291	4
1873.....	47	11	601	20	313	1,890	83	11	3	30	5	1,278	4
1874.....	44	10	627	20	137	1,889	74	8	3	30	8	1,306	4
1875.....	48	10	629	20	135	1,900	77	8	7	28	5	1,298	2
I hela länet:													
1871.....	1,941	946	21,705	1,996	10,998	77,525	6,709	505	1,153,5	841	125	45,995	1,482
1872.....	1,970	977	21,614	2,000	10,680	79,073	6,775	510	1,173	852	117	46,287	1,450
1873.....	1,853	1,547	21,038	2,017	11,138	79,863	7,079	537	1,134	868	113	45,471	1,432
1874.....	2,255	1,532	20,406	2,197	11,073	85,316	6,929	530	1,132	821	106,5	46,777	1,369
1875.....	2,368	1,658	21,750	2,140	10,957	85,809	6,806	564	1,183,5	830,5	99	45,768	1,331
I medeltal för alla fem åren:													
Å landsbygden.....	2,029,4	1,333,6	20,685,2	2,047,2	10,795	79,668,4	6,777	519,4	1,150,8	810,1	106,5	44,739	1,409
i städerna.....	48	8,4	617,4	22,8	174,2	1,848,8	82,6	9,8	4,4	32,4	5,6	1,320,6	3,8
i hela länet.....	2,077,4	1,342	21,302,6	2,070	10,969,2	81,517,2	6,859,6	529,2	1,155,2	842,5	112,1	46,059,6	1,412,8

Tab. N:o 2 d.
SKÖRDEBELOPPET.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
Skördebeloppet (utan utsädes afdrag) i tunnor af															
	Hvete,		Råg,		Korn.	Hafre.	Blandsäd.	Ärter.	Bönor.	Vicker.	Bo-hvete.	Potatis.	Andra rot-frukter.	Lin och hampa	
	höst-.	vår-.	höst-.	vår-.										Frö.	Spånads-ämne.
Å landsbygden:															
1871.....	12,734	4,759	126,577	7,632	58,215	435,033	33,124	2,693	6,246	3,292	453	264,747	24,425	5,737	1,756
1872.....	13,522	4,446	123,320	7,351	49,517	437,476	31,017	2,493	5,048	3,314	390	260,596	18,080	5,249	1,804
1873.....	11,595	9,268	113,930	7,982	58,364	478,196	36,470	2,553	5,733	3,527	391	203,455	5,745	5,298	1,685
1874.....	13,356	7,569	104,995	8,559	47,711	423,933	28,659	2,319	4,142	2,380	265	265,821	6,335	4,348	881
1875.....	15,663	9,862	131,588	9,806	65,750	553,136	38,431	2,963	6,816	3,712	421	289,135	12,670	5,420	1,697
I städerna:															
1871.....	335	12	4,214	155	866	11,277	581	66	30	170	—	8,380	—	25	—
1872.....	328	50	4,104	140	640	10,765	452	55	20	40	—	7,502	475	18	—
1873.....	310	58	4,244	125	1,565	11,165	458	65	15	75	—	6,234	450	18	—
1874.....	291	51	4,040	120	598	10,215	355	43	12	48	—	9,080	600	15	—
1875.....	313	55	4,332	115	890	11,955	450	40	38	50	—	8,243	900	8	—
I hela länet:															
1871.....	13,069	4,771	130,791	7,787	59,081	446,310	33,705	2,759	6,276	3,462	453	273,127	24,425	5,762	1,756
1872.....	13,850	4,496	127,424	7,491	50,157	448,241	31,469	2,548	5,068	3,354	390	268,098	18,555	5,267	1,804
1873.....	11,905	9,326	118,174	8,107	59,929	489,361	36,928	2,623	5,748	3,602	391	209,689	6,195	5,316	1,685
1874.....	13,647	7,620	109,035	8,679	48,309	434,148	29,014	2,362	4,154	2,428	265	274,901	6,935	4,363	881
1875.....	15,976	9,917	135,970	9,921	66,640	565,091	38,881	3,003	6,854	3,762	421	297,378	13,570	5,428	1,697
I medeltal för alla fem åren:															
Å landsbygden.....	13,374	7,180,8	120,082	8,266	55,911,4	465,554,8	33,540,2	2,605,2	5,597	3,245	384	256,750,8	13,451	5,210,4	1,564,6
i städerna.....	315,4	45,2	4,196,8	131	911,8	11,075,4	459,2	53,8	23	76,6	—	7,887,8	485	16,8	—
i hela länet.....	13,689,4	7,226	124,278,8	8,397	56,823,2	476,630,2	33,999,4	2,659	5,620	3,321,6	384	264,638,6	13,936	5,227,2	1,564,6

Tab. No 3.
BOSKAPSSKÖTSEL.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
	Antal vid årets slut underhållne									
	Hästar.		Oxar.	Tjurar.	Kor.	Ungnöt under 2 år.	Får.	Getter.	Svin.	Bistockar.
	Öfver 3 år.	Under 3 år.								
Å landsbygden:										
1871	14,141	2,682	5,690	1,027	37,907	16,311	54,179	1,056	9,866	—
1872	14,226	2,794	5,646	1,020	38,488	16,875	54,472	1,248	9,761	304
1873	14,460	3,235	5,876	1,098	40,205	18,403	54,312	1,158	11,123	765
1874	14,084	3,315	5,456	889	38,889	16,686	48,783	1,143	10,614	1,002
1875	14,562	3,737	6,482	1,044	42,445	18,578	54,060	1,017	11,320	1,454
I städerna:										
1871	492	14	44	11	920	159	375	—	515	—
1872	493	19	49	10	932	165	384	—	688	—
1873	507	13	58	10	955	153	399	2	722	—
1874	512	25	52	10	944	191	400	3	611	—
1875	517	23	58	11	1,068	146	400	7	560	—
I hela länet:										
1871	14,633	2,696	5,734	1,038	38,827	16,470	54,554	1,056	10,381	—
1872	14,719	2,813	5,695	1,030	39,420	17,040	54,856	1,248	10,449	304
1873	14,967	3,248	5,934	1,108	41,160	18,556	54,711	1,160	11,845	765
1874	14,596	3,340	5,508	899	39,833	16,877	49,183	1,146	11,225	1,002
1875	15,079	3,760	6,540	1,055	43,513	18,724	54,460	1,024	11,880	1,454
I medeltal för alla fem åren:										
å landsbygden	14,294	3,152	5,830	1,016	39,587	17,370	53,161	1,124	10,537	705
i städerna	504	19	52	10	963	163	391	2	619	—
i hela länet	14,798	3,171	5,882	1,026	40,550	17,533	53,552	1,126	11,156	705

Tab. N:o 4.
SKOGSHUSHÅLLNING.

Särskilda slag af skogar m. m.	Areal vid periodens slut i qv.-ref.	Afverkningsbelopp.			
		År.	Kubikfot.	Peningevärde.	
1) Kungl. Maj:st och kronan omedelbart tillhörige och under dess disposition stående flygsandsfält ...	13,675,21				
2) Boställens, kyrkors, läroverks och fromma stiftelsers skogar	112,612,37	1871	12,980	—	—
		1872	14,890	—	—
		1873	15,603	—	—
		1874	29,951	—	—
		1875	14,744	—	—
Summa			88,168	—	—
3) Enskildes flygsandsfält	15,702,02	1871	4,300	396	—
		1872	9,066,67	855	30
		1873	12,000	987	—
		1874	3,333,33	352	70
		1875	24,833,33	2,517	95
Summa			53,533,33	5,108	95

Tab. N:o 5.
DÖDADE ROFDJUR.

1.	2.	3.	4.	5.
År.	Räfvar.	Örnar.	Ufvar.	Hökar.
1871	357	15	9	166
1872	308	16	10	120
1873	393	26	29	161
1874	519	19	23	182
1875	510	13	18	187
Summa	2,087	89	89	816

Tab. N:o 6.
AF ROFDJUR DÖDADE HUSDJUR.

1.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	
År.	Hästar.	Nöt-kreatur.	Får.	Getter.	Gäss.	Ankor och höns.	Skadan beräknad i penningevärde.	
							Kronor.	öre.
1871	1	7	1,222	57	311	2,125	6,487	59
1872	1	3	1,320	11	254	1,582	6,252	23
1873	2	3	1,441	11	335	2,270	9,260	50
1874	—	1	1,810	63	368	2,514	9,872	33
1875	—	1	1,467	71	590	3,089	10,750	33
Summa	4	15	7,260	213	1,858	11,580	42,622	98

Tab. N:o 7 a.

BRUK, FABRIKER OCH MANUFAKTUR-INRÄTTNINGAR, ÅR 1875.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	
	Antal fabriker	ej begagnade i gång.	Drifkraft, bestående af				Antal begagnade maskiner och redskap.	Egare eller innehafvare.		Mästare.	Arbetare						Summa.	Tillverkningsvärde.		Egens eller innehafvarens bevilning i och för rörelsen.	
			kreatur.	vatten.	ångor eller varm luft.	Beräknade hästkrafter.		Ensam egare eller innehafvare.	Bolag.		öfver 18 år		under 18 år.		Kronor.	öre.		Kr.	öre.		
	vid fabriken man-tals-skrifne.	m.					q.			vid fabriken ej man-tals-skrifne.	m.	q.									
	Under året.	Antal.		Antal.		m.		q.		Antal.						Kronor.		öre.			
Å landsbygden.																					
Bomullsspinneri	1	—	1	1	120	66	—	—	1	1	19	10	25	31	19	26	131	232,760	—	235 65	
Bräuntorfsfabrik	1	—	5	—	13	11	1	—	—	—	—	—	55	45	15	15	130	20,000	—	—	
Färgerin	2	—	—	—	—	2	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	365	—	—	
Garfverin	5	—	—	—	—	44	5	—	—	3	4	—	—	—	—	—	7	4,647	—	4 50	
Glasbruk	1	—	—	1	5	50	—	—	1	16	25	30	20	—	18	—	109	80,000	—	40	
Pappersbruk	1	—	—	—	—	2	1	—	—	1	4	—	—	—	—	—	5	7,470	—	6	
Sågverk	5	—	—	—	2	48	31	2	—	3	3	18	—	98	—	26	145	141,594	—	350	
Tegelbruk	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	5	—	—	6	5,390	—	5	
Summa	17	1	5	2	4	186	206	12	—	5	26	70	40	203	76	78	41	534	492,226	—	641 15
I städerna.																					
Boktryckeri	1	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	4	—	6	—	10	7,850	—	40	
Bryggerin	2	—	4	—	1	8	3	—	2	2	—	—	17	5	—	—	24	123,848	—	262 56	
Färgerin	8	—	—	—	2	8	47	8	—	1	10	1	15	4	1	—	32	26,810	—	104	
Garfverin	4	—	3	—	—	174	2	2	—	4	7	—	8	—	—	—	19	79,600	—	92 50	
Gjuteri och mekanisk verkstad	1	—	—	—	6	18	—	—	1	1	—	—	34	—	—	—	35	65,000	—	36	
Hvitbetssockerfabrik	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Klädesfabrik	1	—	—	3	2	210	310	—	—	1	7	103	180	32	63	54	45	484	1,432,123	—	693 51
Skeppsvarf	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2,800	—	—
Spegelfabrik	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	300	—	1
Stenhuggeri	1	—	—	—	—	2,500	1	—	—	6	105	—	—	—	—	—	111	55,000	—	35	
Urfabriker	3	—	—	—	—	—	3	—	—	—	1	—	1	—	1	—	3	1,700	—	16	
Summa	23	1	7	3	5	232	3,055	16	2	6	21	227	181	111	72	62	45	719	1,795,031	—	1,280 57

Tab. No 7b.

HANDTVERKERIN, ÅR 1875.

1.	2.		3.		4.		5.		6.		7.		1.	2.		3.		4.		5.		6.		7.	
	Handtverkare.		Arbetare.		Bevilling för rörelsen.									Handtverkare.		Arbetare.		Bevilling för rörelsen.							
	m.	q.	m.	q.	Kronor.	öre.					m.	q.		m.	q.	Kronor.	öre.					m.	q.	Kronor.	öre.
A. Å Landsbygden.																									
Bagare	5	—	—	4	2	—				Glasmästare	1	—	1	—	3	—									
Byggmästare	4	—	3	—	8	—				Guldsmeder	6	—	11	—	38	—									
Garfvare	2	—	2	—	3	50				Gelbgjutare	2	—	4	—	2	—									
Glasmästare	1	—	—	—	1	—				Gördelmakare	1	—	—	—	1	—									
Guldsmeder	1	—	—	—	2	—				Gästgifvare	1	—	—	3	12	—									
Gördelmakare	1	—	—	—	1	—				Handskmakare	8	—	6	5	48	—									
Murare	10	—	3	—	8	—				Hatt- och Mössmakare	4	1	3	1	12	50									
Målare	4	—	1	—	6	—				Kakelugnsmakare	10	—	20	—	36	—									
Sadelmakare	3	—	3	—	1	—				Kopparslagare	10	—	15	—	68	—									
Skomakare	40	—	39	—	19	50				Krumakare	3	1	6	—	13	—									
Skräddare	38	—	31	1	15	—				Murare	12	—	11	—	47	—									
Slagtare	2	—	—	—	3	—				Målare	21	—	19	—	82	50									
Smeder	82	—	63	—	72	50				Mätare	1	—	—	—	2	—									
Snickare	161	—	7	—	171	50				Nålmakare	1	—	1	—	5	—									
Stenhuggare	17	—	1	—	37	—				Repslagare	5	—	8	—	29	—									
Tunnbindare	1	—	2	—	4	—				Sadelmakare	9	—	11	—	47	—									
Vagumakare	5	—	7	—	2	—				Skomakare	47	1	37	—	107	50									
Summa	377	—	162	5	357	—				Skräddare	30	—	20	3	94	—									
I städerna.																									
Bagare	18	5	16	6	114	—				Slagtare	12	—	7	—	69	—									
Barberare	3	—	—	—	15	—				Snickare	30	1	22	—	172	50									
Bleckslagare	4	—	7	—	47	50				Svarfvare	4	—	1	—	2	—									
Bokbindare	5	—	5	—	16	—				Smeder	18	—	29	—	82	—									
Boktryckare	4	—	18	—	70	—				Skorstensfejare	1	—	—	—	3	—									
Bundtmakare	2	—	—	—	7	—				Tunnbindare	9	—	16	—	23	—									
Bryggare	3	—	5	—	50	—				Timmermän	6	—	3	—	15	50									
Barumorska	—	1	—	—	1	—				Trögårdsmästare	1	—	—	—	1	—									
Färgare	3	—	5	—	36	—				Urmakare	11	—	6	—	39	50									
Garfvare	7	—	16	—	110	—				Vagumakare	6	—	5	—	30	—									
Summa	322	13	334	22	1,576	50				Värdshusidkare	3	3	—	4	25	—									

Tab. No 8.

ALLMÄNNA VÄGAR, GÄSTGIFVERIN OCH SKJUTSNING.

1.	2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.		9.		10.		11.		12.		13.	
	Längd i mil								Kostnad i Kronor för de under perioden						Gästgifveriens antal vid periodens slut.		Antal hästar utgångne							
	af hvarje slag af motstående vägar.	af indelade, med skjutsstationer försedde vägar.	af fulländade och afsynade nya vägar.	af omlagda eller betydligt förbättrade vägar.	af statsmedel.	af kommunernas medel.	af statsmedel.	af kommunernas medel.	af statsmedel.	af kommunernas medel.	af statsmedel.	af kommunernas medel.	af statsmedel.	af kommunernas medel.	af statsmedel.	af kommunernas medel.	Ar.	till kungs- och kronoskjuts.	till gästgifveriskjuts.					
Allmänna landsvägar	43,88	43,58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	1871	345	6,045					
Häradsvägar	75,49	19,38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	1872	131	6,808					
Socknevägar	85,56	—	0,50	—	—	—	—	—	—	4,000	1,380	—	—	—	—	—	1873	361	8,761					
I städer	2,42	1,60	—	?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,867	—	—	1874	305	10,061					
Summa	207,35	64,56	0,50	?	4,000	1,380	—	1,867	—	—	—	—	—	—	36	1875	166	8,925						
Deraf gästgifverin med skjutsentreprenad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	—	—	—	41,908					

Tab. N:o 9 a.

SJÖFART, ÅR 1875.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Till utrikes sjöfart begagnade fartyg och båtar öfver tre nylåster.						
	Seglande:		Med ångmaskin försedde.		Besättning.		
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Hästkraft.	Skeppare.	Maskinister, eldare och sjöfolk.
Å landsbygden	17	5,160	—	—	—	17	133
I städerna.							
Halmstad	24	1,195,76	7	1,111,56	545	31	147
Varberg	7	295,16	1	127,75	80	8	92
Laholm	—	—	—	—	—	—	—
Falkenberg	4	255	—	—	—	4	47
Kungsbacka	7	3,716,67	—	—	—	3	15
Summa för städerna	42	5,462,59	8	1,239,31	625	46	301
Summa för hela länet	59	10,622,59	8	1,239,31	625	63	434

Tab. N:o 9 b.

HANDLANDE OCH DERAS BETJENING, ÅR 1875.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	A n t a l				Bevilling i och för rörelsen.	
	Handlande.		Betjening.			
	m.	q.	m.	q.	Kronor.	öre.
Å landsbygden.						
1:o) Sådana, som idkat grosshandel eller sålt varor i bod eller från annat upplagsställe	110	4	19	1	380	80
2:o) Sådana, som utom den ort, der de äro bosatte, sjelfve eller genom andra kringfört eller annorlunda, än å marknad, till salu utbjudit varor	7	—	—	—	1	—
Summa	117	4	19	1	381	80
I städerna.						
1:o) Sådana, som idkat grosshandel eller sålt varor i bod eller från annat upplagsställe	154	22	136	20	4,120	07
2:o) Sådana, som utom den ort, der de äro bosatte, sjelfve eller genom andra kringfört eller annorlunda, än å marknad, till salu utbjudit varor	4	2	—	—	6	—
Summa	158	24	136	20	4,126	07
Summa för hela länet	275	28	155	21	4,507	87

Tab. No 10 a.

HEMMAN OCH JORDLÄGENHETER M. M. Å LANDSBYGDEN, ÅR 1875.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Hemman och jordlägenheter af alla slag, efter olika natur, vid femårsperiodens slut.	H e m m a n .			A n t a l				Taxeringsvärde. Kronor.
	Mantal		Brukningsdelar.	jordtorp.	ryttare-, soldat- och båtsmans-torp.	backstugor.	andra lägenheter.	
	oförmedlade.	nuvarande.						
A. Krono-egendomar.								
1) Under allmän disposition.								
o) Kungs- och kungsladugårdar: Laholms fögderi	2	2	1	—	—	—	—	60,000
Halmstads d:o	4½	3½	1	18	—	2	—	85,000
Varbergs d:o	10	10	2	53	—	3	—	205,000
(Härförutan Halmstads slottsjord 1½ mantal.)								
Summa	16½	15½	4	71	—	5	—	350,000
c) Hemman: Laholms fögderi	5½	2½	13	—	—	—	—	149,100
Halmstads d:o	7	6½	7	16	—	8	—	114,500
Varbergs d:o	2½	2½	3	4	—	—	—	27,000
Fjäre d:o	16½	14½	19	21	—	—	—	198,200
Summa	31½	25½	42	41	—	8	—	488,800
d) Boställen: Laholms fögderi	21½	20½	34	—	—	—	—	336,800
Halmstads d:o	37½	35½	51	117	—	53	3	906,600
Varbergs d:o	34½	29½	43	38	—	—	—	487,100
Fjäre d:o	15	13½	—	—	—	5	—	214,400
Summa	109½	97½	128	155	—	58	3	1,944,900
f) Jordlägenheter: Laholms fögderi	—	—	—	—	—	—	6	1,400
Halmstads d:o	½	—	—	—	—	—	2	1,200
Varbergs d:o	—	—	—	—	—	—	1	2,000
Fjäre d:o	—	—	—	—	—	—	5	8,200
Summa	½	—	—	—	—	—	14	12,800
g) Fiskerin: Varbergs fögderi	—	—	—	—	—	—	1	1,000
h) Verk och inrättningar: Laholms fögderi	—	—	—	—	—	—	2	13,000
Halmstads d:o	—	—	—	—	—	—	1	7,500
Summa	—	—	—	—	—	—	3	20,500
2) Under enskild disposition.								
b) Hemman: Laholms fögderi	31½	2½	6	—	—	—	—	38,500
Halmstads d:o	6½	6½	14	13	5	17	—	111,300
Varbergs d:o	13½	8½	10	24	60	9	—	126,200
Fjäre d:o	7½	5½	21	16	—	3	—	82,000
Summa	29½	22½	51	53	65	29	—	358,000
d) Jordlägenheter: Laholms fögderi	—	—	—	—	—	—	7	800
Halmstads d:o	—	—	—	—	—	—	80	26,100
Varbergs d:o	—	—	—	—	—	—	4	3,500
Fjäre d:o	—	—	—	—	—	—	5	1,500
Summa	—	—	—	—	—	—	96	31,900
e) Fiskerin: Laholms fögderi	—	—	—	—	—	—	1	—
Halmstads d:o	—	—	—	—	—	—	4	12,600
Varbergs d:o	—	—	—	—	—	—	2	1,000
Fjäre d:o	—	—	—	—	—	—	2	—
Summa	—	—	—	—	—	—	9	13,600
f) Verk och inrättningar: Halmstads fögderi	—	—	—	—	—	—	4	3,600
Fjäre d:o	—	—	—	—	—	—	1	—
Summa	—	—	—	—	—	—	5	3,600
B. Skatte-egendomar.								
c) Hemman: Laholms fögderi	220	160	1,155	—	—	—	—	3,436,600
Halmstads d:o	383½	296½	495	431	74	225	—	6,184,100
Varbergs d:o	468½	354½	1,119	370	—	90	—	6,196,800
Fjäre d:o	542½	437½	1,760	249	—	16	—	6,232,400
Summa	1,615½	1,250½	4,529	1,050	74	331	—	22,049,900

Forts. af Tab. N:o 10 a.

HEMMAN OCH JORDLÄGENHETER M. M. Å LANDSBYGDEN, ÅR 1875.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Hemman och jordlägenheter af alla slag, efter olika natur, vid femårsperiodens slut.	H e m m a n.			A n t a l				Taxeringsvärde. Kronor.
	Mantal		Brukningsdelar.	jordtorp.	ryttare-, soldat- och båtsmanstorp.	backstugor.	andra lägenheter.	
	oförmedlade.	nuvarande.						
d) Jordlägenheter: Laholms fögderi	—	—	—	—	—	—	58	20,700
Halmstads d:o	—	—	—	—	—	—	7	3,500
Varbergs d:o	—	—	—	—	—	—	127	57,600
Fjäre d:o	—	—	—	—	—	—	92	44,850
Summa	—	—	—	—	—	—	284	126,650
e) Fiskerin: Halmstads fögderi	—	—	—	—	—	—	3	10,000
Varbergs d:o	—	—	—	—	—	—	16	17,000
Fjäre d:o	—	—	—	—	—	—	1	1,200
Summa	—	—	—	—	—	—	20	28,200
f) Verk och inrättningar: Laholms fögderi	—	—	—	—	—	—	41	66,000
Halmstads d:o	—	—	—	—	—	—	29	201,295
Varbergs d:o	—	—	—	—	—	—	58	99,100
Fjäre d:o	—	—	—	—	—	—	22	180,000
Summa	—	—	—	—	—	—	150	546,395
C. Frälse-egendomar.								
a) Boställen: Halmstads fögderi	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{8}$	1	—	—	—	—	7,000
b) Säterin och ladugårdar: Laholms fögderi	40 $\frac{1}{4}$	36 $\frac{1}{4}$	18	—	—	—	—	1,280,100
Halmstads d:o	21 $\frac{1}{4}$	21 $\frac{1}{4}$	20	69	—	26	—	972,000
Varbergs d:o	7	7	6	42	—	5	—	246,000
Fjäre d:o	17	17	13	33	—	8	—	686,100
Summa	86 $\frac{1}{4}$	81 $\frac{1}{4}$	57	144	—	39	—	3,184,200
c) Rå- och rörshemman: Insocknehemman, Laholms fögderi	192 $\frac{1}{4}$	135 $\frac{1}{8}$	486	—	—	—	—	1,965,600
Halmstads d:o	104 $\frac{1}{4}$	99 $\frac{1}{4}$	176	134	—	85	—	1,737,800
Varbergs d:o	19	19	32	10	—	6	—	192,000
Fjäre d:o	59 $\frac{1}{4}$	57 $\frac{1}{4}$	90	38	—	7	—	811,100
Summa	375 $\frac{1}{4}$	310 $\frac{1}{2}$	784	182	—	98	—	4,706,500
d) Hemman: Utsocknehemman, Laholms fögderi	377 $\frac{1}{4}$	285 $\frac{3}{4}$	1,455	871	—	328	—	5,541,700
Halmstads d:o	341 $\frac{1}{4}$	320 $\frac{1}{4}$	474	376	—	179	—	5,905,400
Varbergs d:o	315 $\frac{1}{4}$	283 $\frac{3}{4}$	907	175	—	50	—	4,130,000
Fjäre d:o	252 $\frac{1}{4}$	222 $\frac{1}{4}$	687	122	—	15	—	2,914,900
Summa	1,287 $\frac{1}{4}$	1,112 $\frac{3}{4}$	3,523	1,544	—	572	—	18,492,000
e) Jordlägenheter: Laholms fögderi	—	—	—	—	—	—	121	277,200
Halmstads d:o	$\frac{1}{2}$	—	—	—	—	—	15	29,300
Varbergs d:o	—	—	—	—	—	—	69	42,400
Fjäre d:o	—	—	—	—	—	—	46	16,900
Summa	$\frac{1}{2}$	—	—	—	—	—	251	365,800
f) Verk och inrättningar: Laholms fögderi	—	—	—	—	—	—	15	326,890
Halmstads d:o	—	—	—	—	—	—	16	98,000
Varbergs d:o	—	—	—	—	—	—	30	74,900
Fjäre d:o	—	—	—	—	—	—	25	116,000
Summa	—	—	—	—	—	—	86	615,790
Summa Summarum	3,552 $\frac{1}{4}$	2,916 $\frac{3}{4}$	9,119	3,240	139	1,140	922	53,347,536

Förutom ofvanstående oförmedlade mantal finnas i jordeboken inom Öfraby socken 5 oförmedlade mantal, hvilka, såsom underlagda staden Halmstad, äro upptagna i tabellen för stadernas jordområde.

Tab. No 10 b.

JORDOMRÅDE OCH EGENDOMAR I STÄDERNA.

1.	2.		4.	5.						11.			
	Tomter.			Antal nybyggda bonings- hus.	Jordar och lägenheter.						Taxeringsvärde. Kronor.		
	Antal				Åker.	Äg.	Skog.	Betesmark m. m.	Summa jordareal.	Nu- varande mantal.	Af hus och tomter.	Af jordar.	Summa.
	be- byggda.	obe- byggda.											
1871. Laholms stad	132	57	1	7,060	3,529	—	—	10,589	9	423,700	224,200	647,900	
Halmstads d:o	212	—	2	12,332,087	—	—	1,000,760	13,332,847	13 $\frac{1}{2}$	2,792,200	551,700	3,343,900	
Falkenbergs d:o	127	11	2	4,209	450	—	420	5,079	7 $\frac{1}{2}$	588,600	206,100	794,700	
Varbergs d:o	197 $\frac{1}{2}$	62 $\frac{3}{8}$	1	4,763,41	259,49	16,80	530,41	5,570,11	10 $\frac{1}{2}$	1,720,700	284,600	2,005,300	
Kungsbacka d:o	89	13	—	347,20	174,211	—	774,55	1,295,961	1 $\frac{1}{2}$	444,800	39,900	484,700	
Summa	757$\frac{1}{2}$	143$\frac{3}{8}$	6	28,711,697	4,412,701	16,80	2,725,720	35,866,918	41$\frac{1}{2}$	5,970,000	1,306,500	7,276,500	
1872. Laholms stad	124	65	1	7,060	3,529	—	—	10,589	9	421,200	233,780	654,980	
Halmstads d:o	213	—	1	12,332,087	—	—	1,000,760	13,332,847	13 $\frac{1}{2}$	2,952,400	551,100	3,503,500	
Falkenbergs d:o	128	10	3	4,299	400	—	380	5,079	7 $\frac{1}{2}$	591,300	207,800	799,100	
Varbergs d:o	198 $\frac{1}{2}$	61 $\frac{1}{8}$	2	4,763,41	259,49	16,80	530,41	5,570,11	10 $\frac{1}{2}$	1,713,200	296,700	2,009,900	
Kungsbacka d:o	89	13	—	347,20	174,211	—	774,55	1,295,961	1 $\frac{1}{2}$	443,500	52,000	495,500	
Summa	752$\frac{1}{2}$	149$\frac{1}{8}$	7	28,801,697	4,362,701	16,80	2,685,720	35,866,918	41$\frac{1}{2}$	6,121,600	1,341,350	7,462,950	
1873. Laholms stad	125	64	1	7,060	3,495,40	33,60	—	10,589	9	431,390	243,630	675,020	
Halmstads d:o	215	—	2	12,332,087	—	—	1,000,760	13,332,847	13 $\frac{1}{2}$	3,127,500	572,400	3,699,900	
Falkenbergs d:o	128	10	1	4,299	400	—	380	5,079	7 $\frac{1}{2}$	619,100	205,900	825,000	
Varbergs d:o	199 $\frac{1}{2}$	60 $\frac{3}{8}$	3	4,763,41	259,49	16,80	530,41	5,570,11	10 $\frac{1}{2}$	1,759,500	312,400	2,071,900	
Kungsbacka d:o	89	13	—	347,20	174,211	—	774,55	1,295,961	1 $\frac{1}{2}$	447,900	52,550	500,450	
Summa	756$\frac{1}{2}$	147$\frac{3}{8}$	7	28,801,697	4,329,101	50,40	2,685,720	35,866,918	41$\frac{1}{2}$	6,385,390	1,336,880	7,722,270	
1874. Laholms stad	125	64	1	7,060	3,495,40	33,60	—	10,589	9	435,140	246,680	681,820	
Halmstads d:o	217	—	2	12,332,087	—	—	1,000,760	13,332,847	13 $\frac{1}{2}$	3,354,500	570,100	3,924,600	
Falkenbergs d:o	129	9	2	4,368	380	—	331	5,079	7 $\frac{1}{2}$	642,400	205,500	847,900	
Varbergs d:o	200 $\frac{1}{2}$	59 $\frac{3}{8}$	5	4,763,41	259,49	16,80	530,41	5,570,11	10 $\frac{1}{2}$	1,815,600	354,500	2,170,100	
Kungsbacka d:o	89	13	—	347,20	174,211	—	774,55	1,295,961	1 $\frac{1}{2}$	460,575	45,300	505,875	
Summa	760$\frac{1}{2}$	145$\frac{3}{8}$	10	28,870,697	4,309,101	50,40	2,636,720	35,866,918	41$\frac{1}{2}$	6,703,215	1,422,080	8,130,295	
1875. Laholms stad	126	63	3	7,060	3,495,40	33,60	—	10,589	9	477,200	253,526	730,726	
Halmstads d:o	222	—	5	12,332,087	—	—	1,000,760	13,332,847	13 $\frac{1}{2}$	3,507,200	570,600	4,077,800	
Falkenbergs d:o	130	8	1	4,368	380	—	331	5,079	7 $\frac{1}{2}$	663,500	206,775	870,275	
Varbergs d:o	202 $\frac{1}{2}$	57 $\frac{3}{8}$	5	4,763,41	259,49	16,80	530,41	5,570,11	10 $\frac{1}{2}$	1,956,200	369,170	2,325,370	
Kungsbacka d:o	89	13	1	347,20	174,211	—	774,55	1,295,961	1 $\frac{1}{2}$	473,580	45,300	518,880	
Summa	769$\frac{1}{2}$	141$\frac{3}{8}$	15	28,870,697	4,309,101	50,40	2,636,720	35,866,918	41$\frac{1}{2}$	7,077,680	1,445,371	8,523,051	

Tab. N:o 11.

LAGA SKIFTEN, ÅREN 1871—1875.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.
År.	Sökta skiftens antal.	A f s l u t a d e l a g a s k i f t e n .																							
		Skiftade mantal.		Qvarboende del-egares				Utflyttade del-egares				Summa skiften.	S k i f t a d e q v a d r a t r e f .					Utgifter till Landtmätare och gode män.	Öfriga beräk-nade utgifter.						
		Antal.	Oförmedlade.	Nuvärande.	skiftesantal.				skiftesantal.				Åker.	Äng.	Odlingsmark.	Afrös-nings-jord.	Impedi-ment.			Summa.	Kronor.	Kronor.			
					1.	2.	3.	4.	5.	1.	2.	3.						4.	5.						
1871...	13	12	—	9,862	15	13	3	—	—	31	13	6	4	—	—	23	87	2,429	5,288	231	16,692	82	24,722	8,852	5,200
1872...	19	9	—	7,260	14	15	2	—	—	31	7	9	2	—	—	18	81	1,395	8,546	596	28,724	118	39,379	9,397	9,091
1873	20	17	14,500	17,306	29	16	—	—	—	45	19	14	1	—	—	34	111	5,928	9,495	3,354	28,374	1,276	48,427	14,361	11,809
1874...	19	17	1,000	15,688	37	15	—	—	—	52	20	11	—	—	—	31	109	3,092	6,314	1,343	15,487	551	26,787	13,433	5,828
1875	24	19	3,000	20,680	38	16	10	—	—	64	14	20	6	—	—	40	172	12,742	9,289	2,821	43,108	706	68,666	22,068	3,513
Summa	95	74	18,500	70,796	133	75	15	—	—	223	73	60	13	—	—	146	560	25,586	38,932	8,345	132,385	2,733	207,981	68,111	35,441

Tab. N:o 12, se följande sida.

Tab. N:o 13.

S P A R B A N K E R .

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
År.	Spar-banker.	Delegare.			Delegarnes fond.				Sparbankens egen fond.		
		Tillkomne nya	Afgångne	Qvarstående vid årets slut.	Insatta belopp	Godtgjorda räntor	Uttagna belopp	Behållning vid årets slut.	Inkomster.	Förvaltningskostnader m. m.	Behållning vid årets slut.
		Antal.	A n t a l .			K r o n o r .				K r o n o r .	
1871	6	1,518	390	8,459	450,775	49,688	221,544	1,176,985	20,234	6,557	106,945
1872	6	1,586	625	9,420	557,953	63,234	292,642	1,505,531	15,237	5,329	116,929
1873	6	2,139	530	11,068	722,299	81,461	324,831	1,985,509	26,148	9,014	133,014
1874	6	2,050	604	12,514	728,014	103,178	480,340	2,337,335	27,906	8,504	156,010
1875	7	1,698	624	13,588	630,160	115,679	561,031	2,522,270	38,610	10,110	184,500

1.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.
År.	Klassifikation af sparbanksdelegarne efter deras inestående behållning vid årets slut.														
	I nedan-stående antal spar-banker.	Under 10 Kronor.		10—50 Kronor.		50—100 Kronor.		100—500 Kronor.		500—1000 Kronor.		Öfver 1000 Kronor.		Summa.	
		Delegare.	Behållning.	Delegare.	Behållning.	Delegare.	Behållning.	Delegare.	Behållning.	Delegare.	Behållning.	Delegare.	Behållning.	Delegare.	Behållning.
	Antal.	Kronor.	Antal.	Kronor.	Antal.	Kronor.	Antal.	Kronor.	Antal.	Kronor.	Antal.	Kronor.	Antal.	Kronor.	Antal.
1871	6	2,839	10,555	1,840	49,746	981	69,757	2,194	444,482	406	284,262	196	318,185	8,459	1,176,987
1872	6	2,928	10,889	2,019	54,352	1,191	85,084	2,407	523,568	519	345,858	266	485,777	9,420	1,505,528
1873	6	2,690	10,511	1,925	52,556	1,433	93,307	2,586	553,730	629	433,430	361	658,929	9,624	1,802,463
1874	6	2,794	11,063	2,179	59,266	1,701	110,531	2,913	634,398	772	531,287	204	750,608	10,779	2,097,153
1875	7	3,348	14,157	3,122	82,709	2,000	137,198	3,708	812,797	927	631,703	483	843,706	13,588	2,522,270

1) Fjäre härads sparbank har ej meddelat klassifikation för åren 1873 och 1874.

Tab. N:o 12.

STATS- OCH RIKSGÄLDMEDEL, ÅREN 1871—1875.

D e b e t.					K r e d i t.				
	Statsmedel.		Riksgäldsmedel.			Statsmedel.		Riksgäldsmedel.	
	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.		Kronor.	öre.	Kronor.	öre.
1871.					1871.				
Ingående balans för behållning	249,616	05	69,039	95	Ingående balans för skuld	5,305	08	—	—
Inkomster	348,901	26	116,963	15	Afkortningar	12,194	20	2,855	24
Ankomna remisser	85,142	62	2,200	—	Utgifter	182,663	31	5,045	03
Utgående balans för skuld	18,632	31	73	73	Afgångna remisser	255,379	72	69,830	—
					Utgående balans för behållning	246,749	93	110,546	56
Summa	702,292	24	188,276	83	Summa	702,292	24	188,276	83
I behållning inräknade restantier ³⁰ / ₄ 1871 ...	1,725	58	463	38	I behållning inräknade restantier ³⁰ / ₄ 1872 ...	2,408	08	654	90
1872.					1872.				
Ingående balans för behållning	246,749	93	110,546	56	Ing. balans för skuld (+ tillk. 75: 15 af statsm.)	18,707	46	73	73
Inkomster	378,204	50	91,834	30	Afkortningar	8,191	49	2,094	07
Ankomna remisser	135,155	—	3,500	—	Utgifter	215,181	65	1,956	16
Utgående balans för skuld	18,120	71	52	03	Afgångna remisser	286,500	—	111,200	—
					Utgående balans för behållning	249,649	24	93,608	93
Summa	778,229	84	208,932	89	Summa	778,229	84	208,932	89
					I behållning inräknade restantier ³⁰ / ₄ 1873 ...	3,936	80	1,577	74
1873.					1873.				
Ingående balans för behållning	249,649	24	93,608	93	Ingående balans för skuld	18,120	71	52	03
Inkomster	383,005	59	79,316	01	Afkortningar	8,733	38	1,969	34
Ankomna remisser	130,178	64	3,500	—	Utgifter	225,166	66	6,453	36
Utgående balans för skuld	15,038	30	—	—	Afgångna remisser	268,372	40	91,500	—
					Utgående balans för behållning	330,317	25	3,611	58
Summa	777,871	77	176,424	94	Summa	550,710	40	103,586	31
	954,296,71				I behållning inräknade restantier ³⁰ / ₄ 1874 ...	4,658	45	—	—
1874.					1874.				
Ingående balans för behållning	330,317	25	3,611	58	Ingående balans för skuld	15,038	30	—	—
Inkomster	472,019	48	—	—	Afkortningar	9,612	37	—	—
Ankomna remisser	155,199	06	—	—	Utgifter	246,563	54	4	51
Utgående balans för skuld	24,128	28	—	—	Afgångna remisser	377,175	—	3,607	07
					Utgående balans för behållning	333,274	86	—	—
Summa	981,664	07	3,611	58	Summa	981,664	07	3,611	58
					I behållning inräknade restantier ³⁰ / ₄ 1875 ...	5,035	—	—	—
1875.					1875.				
Ingående balans för behållning	333,274	86	—	—	Ing. balans för skuld (+ tillk. 762: 51 af statsm.)	24,890	79	—	—
Inkomster	515,506	34	—	—	Afkortningar	8,276	60	—	—
Ankomna remisser	130,230	92	—	—	Utgifter	281,837	91	—	—
Utgående balans för skuld	17,261	72	—	—	Afgångna remisser	342,898	36	—	—
					Utgående balans för behållning	338,370	18	—	—
Summa	996,273	84	—	—	Summa	996,273	84	—	—
					I behållning inräknade restantier ³⁰ / ₄ 1876 ...	5,193	—	—	—

Tab. N:o 13, se föregående sida.

Tab. No 14.

FATTIGVÅRDEN.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.			
År.	Fattigvårds-samhällen		Antal fattighjon, som erhållit full försörjning.												Antal af fattigvården understödde, som ej fått full försörjning.			Fattigvårdens									
	med Gemensam fattigvård.	med fattigvården rotens detal.	Äldre personer, vårdade		Barn, vårdade i och utom fattighus.		Summa.		Summa af båda könen.	inkomst, Kronor.			Tillskott		Ersättning		Summa inkomster.	Summa utgifter i och för fattigförsörjning.									
			i fattighus.	på annat sätt.				Afkastning af egendom, kollekter m. m.			Personel afgift.	efter fyrk eller bevilling.		efter annan grund.		af stats-medel.	af annat fattigvårds-samhälle.										
			m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.	Summa.	m.	q.	Summa.	m. m.						Kronor.				
Landsbygden.																											
1871	76	10	113	77	69	124	350	478	361	364	780	966	1,746	904	1,540	2,444	7,753,32	20,129,83	106,774,54	3,610,25	425,18	215,68	138,908,80	138,589,47			
1872	77	9	103	79	66	130	331	462	406	379	803	971	1,774	837	1,493	2,330	8,487,48	20,258,73	107,621,87	4,093,57	534,86	77,57	141,074,08	140,431,56			
1873	77	9	98	81	64	123	352	482	379	369	795	974	1,769	770	1,450	2,220	8,129,43	20,339,24	107,916,61	3,020,07	445,13	34	139,884,48	138,826,54			
1874	77	9	98	82	62	126	348	480	340	333	750	939	1,689	889	1,525	2,414	9,592,79	21,016,96	110,527,31	2,998,50	459,23	641,50	145,236,29	145,082,55			
1875	77	9	98	82	63	132	352	469	335	346	750	947	1,697	895	1,514	2,409	10,674,20	21,182,30	108,568,46	3,159,40	432,26	100	144,116,62	144,840,56			
Städerna.																											
1871	5	—	—	4	53	94	10	15	80	68	143	177	320	89	262	351	3,370,96	3,158	21,161,24	1,280	347,23	776,05	30,093,48	30,558,77			
1872	5	—	—	4	49	95	7	14	73	64	129	173	302	72	200	272	3,386,82	3,055,62	21,714,39	693	414	659,77	29,923,60	30,249,67			
1873	5	—	—	4	50	89	6	13	78	67	134	169	303	71	192	263	3,363,09	3,159,45	20,205	2,741	343,30	414,75	30,226,59	22,298,46			
1874	5	—	—	4	51	88	7	15	75	63	133	166	299	70	196	266	3,809,41	2,964,75	20,675,66	2,438	345,28	394,04	30,627,14	20,818,61			
1875	5	—	—	4	48	73	6	19	79	56	133	148	281	72	221	293	3,533,14	3,977,25	20,419,69	2,517	509,43	892,72	31,849,23	31,663,35			
Hela länet.																											
1871	81	10	113	81	122	218	360	493	441	432	923	1,143	2,066	993	1,802	2,795	11,124,28	23,287,83	127,935,78	4,890,25	772,41	991,73	169,002,28	169,148,24			
1872	82	9	103	83	115	225	338	476	479	443	932	1,144	2,076	909	1,693	2,602	11,874,30	23,314,35	129,336,26	4,786,57	948,86	737,34	170,997,68	170,681,23			
1873	82	9	98	85	114	212	358	495	457	436	929	1,143	2,072	841	1,642	2,483	11,492,52	23,498,69	128,121,61	5,761,07	788,43	448,75	170,111,07	161,125			
1874	82	9	98	86	113	214	355	495	415	396	883	1,105	1,988	959	1,721	2,680	13,402,20	23,981,71	131,202,97	5,436,50	804,51	1,035,54	175,863,43	165,901,16			
1875	82	9	98	86	111	205	358	488	414	402	883	1,095	1,978	967	1,735	2,702	14,207,34	25,159,55	128,988,15	5,676,40	941,69	992,72	175,965,85	176,503,91			